

mulier instituut

**Monitor Brede Regeling
Combinatiefuncties 2020**

Wikke van Stam

Eva Heijnen

Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2020

Met subsidie van het ministerie van VWS

Wikke van Stam
Eva Heijnen

© Mulier Instituut
Utrecht, november 2020

Mulier Instituut
sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T [@mulierinstituut](https://www.mulierinstituut.nl)

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Leeswijzer	8
2 Formatieplaatsen	9
3 Sectoren	11
3.1 Sector sport en cultuur	11
3.2 Verbinding met andere sectoren	12
3.3 Specifieke taken	14
4 Doelgroepen	18
5 Dienstverband	21
5.1 Werkgever	21
5.2 Cao	22
5.3 Functieniveaus	23
5.4 Salaris	24
6 Cofinanciering	26
7 Doelen en opbrengsten	28
7.1 Landelijke doelen	28
7.2 Lokale doelen	31
7.3 Deelnemers	31
8 Btw-compensatie	33
Bijlage 1: Werkwijze	35

Samenvatting

Formatieplaatsen

- In 2020 nemen 350 van de in totaal 355 Nederlandse gemeenten deel aan de Brede Regeling Combinatiefuncties. Op 1 september 2020 zijn in totaal 3.468 fte buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en cultuurcoaches gerealiseerd (95% van de vooraf vastgestelde 3.665 fte). Dat zijn 6.012 personen. Vergeleken met 2019 wordt er 68 fte en worden 212 personen meer ingezet in 2020.
- 63 procent van de gemeenten heeft op 1 september 2020 het vooraf afgesproken aantal fte gehaald. De belangrijkste reden voor het niet halen van dit aantal, is dat veel gemeenten een hoger normbedrag hanteren dan de 50.000 euro per fte waar vooraf vanuit is gegaan.

Sectoren

- 83 procent van de formatieplaatsen wordt ingezet voor de hoofdsector sport en bewegen in 332 gemeenten. 17 procent van de formatieplaatsen wordt ingezet voor de hoofdsector kunst en cultuur in 278 gemeenten.
- Vanuit sport en bewegen wordt het meest de verbinding gemaakt met het primair onderwijs (in 98% van de gemeenten) en sportaanbieders (95%). Vanuit kunst en cultuur wordt het meest de verbinding gemaakt met het primair onderwijs (94%) en met organisaties uit de kunst- en cultuursector (86%). De twee hoofdsectoren (sport/bewegen en kunst/cultuur) lijken elkaar ook steeds beter te vinden: vanuit sport en bewegen is in 51 procent van de gemeenten ook sprake van een verbinding met culturele organisaties (stijging van 9 procentpunt ten opzichte van 2019), en vanuit kunst en cultuur is in 19 procent van de gemeenten ook sprake van een verbinding met sportaanbieders (stijging van 4 procentpunt ten opzichte van 2019).
- In 57 procent van de gemeenten worden vanuit de sector sport en bewegen functionarissen onder andere op scholen ingezet voor het zelfstandig geven van les, bijvoorbeeld als vakleerkracht bewegingsonderwijs. Vanuit de sector kunst en cultuur hebben in 34 procent van de gemeenten functionarissen de taak om zelfstandig les te geven op scholen, bijvoorbeeld als vakleerkracht kunst en cultuur.

Doelgroepen

- Functionarissen worden vooral ingezet op de doelgroepen kinderen (92%), jongeren (82%), ouderen (79%) en personen met een beperking (73%). Deze resultaten komen met name voort uit de inzet van sport- en beweegfunctionarissen. Vanuit de hoofdsector kunst en cultuur lijkt de focus meer te liggen op kinderen (en in mindere mate op jongeren) en wordt vaker niet ingezet op een specifieke doelgroep.
- Qua omvang is de inzet veruit het grootst voor kinderen van 0 tot 12 jaar (1.564 fte).
- Gemeenten hebben veel moeite met het beantwoorden van de vraag hoeveel unieke deelnemers zij met de inzet van hun functionarissen bereiken. Aantallen lopen sterk uiteen, concrete monitoring op deze cijfers vindt lang niet altijd plaats.

Dienstverband

- Op 1 september 2020 is 96 procent van de functionarissen in (loon)dienst. Het merendeel van deze functionarissen is aangesteld bij niet-commerciële organisaties in de sectoren sport, welzijn en cultuur of bij de gemeente of het gemeentelijk sportbedrijf. De cao sport wordt het meest gehanteerd. 4 procent van de functionarissen werkt niet in loondienst, maar wordt ingehuurd als zzp'er.
- De meeste functionarissen worden ingezet op hbo 5-niveau.

- Voor 44 procent van alle formatieplaatsen in Nederland zijn de salariskosten van de functionarissen lager dan het normbedrag van 50.000 euro en voor 56 procent is het gelijk aan het normbedrag of hoger.

Cofinanciering

- De personele lasten van de inzet van functionarissen worden bekostigd vanuit de rijksbijdrage en lokale cofinanciering. Het Rijk draagt gemiddeld 40 procent bij en gemiddeld cofinancieren de gemeenten 42 procent. Het overige deel van de financiering wordt bijgedragen door andere (lokale) organisaties.
- In 85 procent van de gemeenten draagt de beleidsafdeling Sport en Bewegen bij aan de cofinanciering. Wanneer een lokale organisatie bijdraagt aan de cofinanciering, dan gaat het vooral om organisaties uit het onderwijs (54%).

Doelen en opbrengsten

- Landelijk is in de Brede Regeling Combinatiefuncties een aantal doelstellingen geformuleerd met betrekking tot de inzet van functionarissen. In 21 procent van de gemeenten worden lokale doelstellingen toegevoegd aan het landelijke pakket van doelstellingen.
- Borging van de doelen gebeurt het vaakst door ze op te nemen in de beleidsnota, in het regionaal/lokaal sportakkoord of in de subsidieverlening aan samenwerkingspartners.

Btw-compensatie

- 24 procent van de gemeenten die functionarissen vanuit sport en bewegen inzet, heeft in 2019 btw betaald in het kader van de Brede Regeling Combinatiefuncties en 23 procent verwacht dit (ook) in 2020/2021 te doen. Van hen heeft 36 procent dit bedrag gedeclareerd via de Regeling Specifieke Uitkering Sport (SPUK), 40 procent via het btw-compensatiefonds en 9 procent deels via de SPUK en deels via het btw-compensatiefonds. Voor 2020/2021 verwacht een iets groter aandeel de SPUK te gaan gebruiken.
- Van de gemeenten die functionarissen vanuit de sector kunst en cultuur inzetten, heeft 5 procent in 2019 btw afgedragen en verwacht 9 procent dit (ook) in 2020/2021 btw te doen. 56 procent van hen heeft dit bedrag gedeclareerd via het btw-compensatiefonds (of gaat dit nog doen).

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Sinds 2008 kunnen gemeenten met cofinanciering van het Rijk functionarissen inzetten die sport of cultuur combineren met ten minste één andere sector zoals onderwijs, zorg, welzijn of het bedrijfsleven. Het doel van deze landelijke regelingen is Nederlanders te motiveren voor deelname aan sport en/of cultuur. De opvolgende regelingen zijn door de tijd heen steeds aangepast aan de actuele vragen in de sector (zie tabel 1.1). Vanaf 1 januari 2019 is de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) van kracht. Naar aanleiding van de constatering dat de middelen niet beleids- en bestedingsvrij werden verstrekt, zijn per 1 januari 2020 de afspraken van de BRC licht aangepast en verstevigd.¹ Daarmee is de zekerheid van de rijksbijdrage aan buurtsportcoaches en cultuurcoaches voor gemeenten vergroot.

Tabel 1.1 Overzicht landelijke regelingen combinatiefunctionarissen, buurtsportcoaches en cultuurcoaches 2008-2022

	Looptijd	Aantal te realiseren fte	Focus
Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur	2008 t/m 2011	2.250 ²	Jeugd tot 18 jaar
Brede Impuls Combinatiefuncties	2012 t/m 2018	2.900	De buurt
Brede Regeling Combinatiefuncties	2019 t/m 2022	3.665	Inclusie

Bron: VNG (2012) Samenvatting monitor Impuls brede scholen, sport en cultuur over 2011; Mulier Instituut (2018) Voortgangrapportage monitor Sport en Bewegen in de Buurt 2018; Ministerie van BZK (2018) Decemercirculaire gemeentefonds 2018.

Functionarissen die aangeduid worden als buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en cultuurcoaches (andere benamingen komen lokaal ook voor) werken aan het mogelijk maken van een leven lang inclusief sporten, bewegen en beoefenen van culturele activiteiten voor iedereen. Zoals afgesproken in de Bestuurlijke Afspraken BRC³ doen zij dit onder andere door lokale verbindingen tussen verschillende sectoren tot stand te brengen en uit te bouwen en door sport- en cultuuraanbieders duurzaam te versterken. Hiermee zijn de functionarissen een instrument dat in nagenoeg alle deelakkoorden van het Nationaal Sportakkoord⁴ en in twee derde (65%) van de lokale sportakkoorden⁵ wordt ingezet om de beoogde doelen te realiseren.

¹ Ministerie van BZK (2019). *Decemercirculaire gemeentefonds 2019*. <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/circulaires/2019/12/16/decembercirculaire-gemeentefonds-2019/decembercirculaire+gemeentefonds+2019+16+dec.pdf>

² Na aanpassing normbedrag.

³ Ministeries van VWS, OCW en SZW & VNG (2018). *Bestuurlijke afspraken Brede regeling combinatiefuncties*. <https://www.sportindebuurt.nl/bestanden/Bestuurlijke%20afspraken%20Brede%20regeling%20combinatiefuncties%202019%20tm%202022%20ondertekend.pdf>

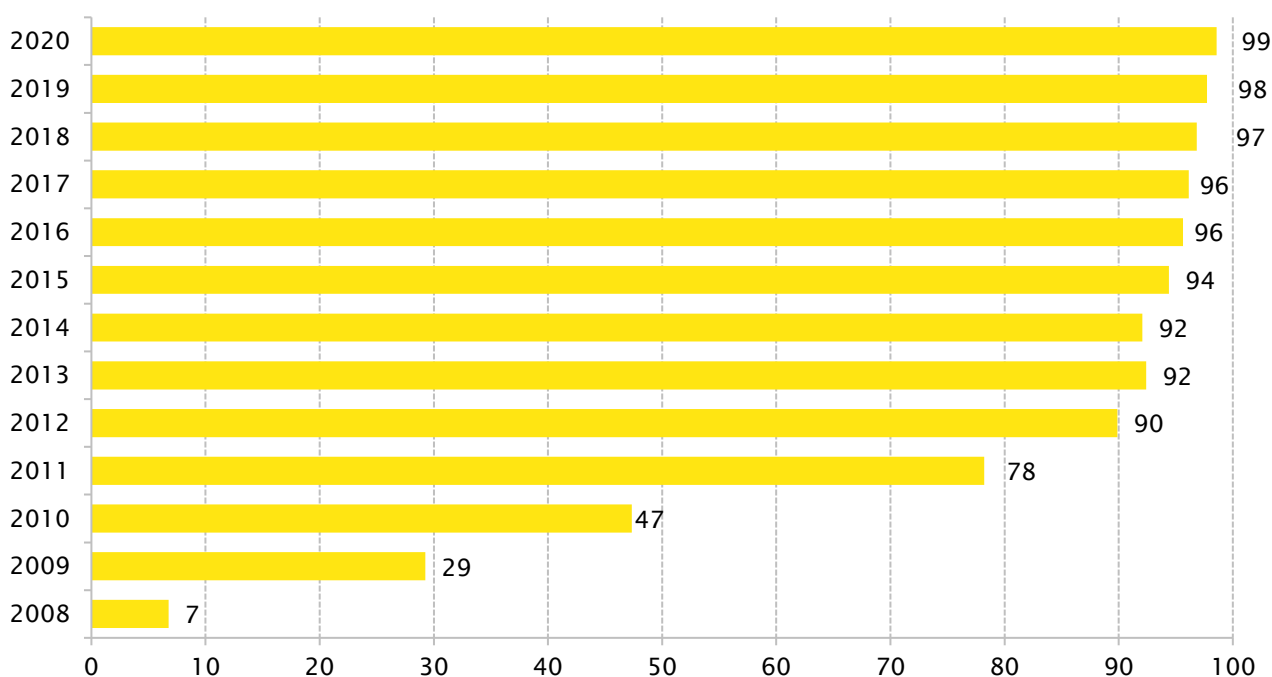
⁴ Ministerie van VWS, VSG, VNG & NOC*NSF (2018). *Nationaal Sportakkoord: Sport verenigt Nederland*. <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=995bfb92-2256-40c3-8c5b-61569eac9a02&title=Nationaal%20Sportakkoord%20-%20Sport%20verenigt%20Nederland.pdf>

⁵ Mulier Instituut (2020). *Monitor Sportakkoord – Sport verenigt Nederland – Van akkoord naar uitvoering*. <https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/25687/monitor-sportakkoord-sport-verenigt-nederland-van-akkoord-naar-uitvoering/>

Een belangrijke verandering van de BRC ten opzichte van de voorgaande regelingen is dat de BRC structureler wordt ingezet, omdat de rijks gelden voor vier jaar worden toegekend in plaats van voor één jaar. Daarnaast staat het gemeenten vrij om in de BRC het normbedrag per fte (€ 50.000,-) te hanteren als een uitgangspunt en niet als harde eis (gemeenten kunnen meer of minder fte inzetten dan het toegewezen aantal gelet op het gewenste opleidingsniveau). Tot slot heeft de BRC een iets andere focus dan voorgaande regelingen, wat gemeenten de ruimte biedt om de functionarissen in te zetten om iedereen in hun gemeente mee te laten doen.³

Elk jaar stijgt het aandeel⁶ gemeenten dat deelneemt aan de BRC (en haar voorgangers; zie figuur 1.1). In 2020 nemen 350 van de 355 gemeenten deel aan de BRC, wat neerkomt op 99 procent van alle Nederlandse gemeenten.

Figuur 1.1 Aandeel Nederlandse gemeenten dat deelneemt aan de rijksregeling tussen 2008 en 2020 (in procenten)

Bron: Ministerie van BZK (circulaires gemeentefonds), 2008-2019.⁷

De inzet van functionarissen in het kader van de BRC (en haar voorgangers) wordt deels bekostigd door het Rijk en deels door de gemeente en/of gemeentelijke partners. Het Rijk financiert 40 procent van de salariskosten, uitgaande van het normbedrag van 50.000 euro per fte. Om een beeld te krijgen van hoe de beschikbare middelen worden ingezet en wat de resultaten daarvan zijn, wordt jaarlijks een vragenlijst afgenomen bij gemeenten die aan de BRC-regeling deelnemen (zie bijlage 1 voor de werkwijze).

⁶ Door fusies en herindelingen van gemeenten daalt het aantal Nederlandse gemeenten elk jaar. Het aantal gemeenten dat deelneemt aan de regelingen wordt daardoor niet elk jaar groter, maar het aandeel wel.

⁷ Ministerie van BZK (circulaires gemeentefonds), 2008-2019.
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/gemeentefonds/circulaires-gemeentefonds>

1.2 Leeswijzer

Gemeenten hebben vragen beantwoord over zeven thema's. In deze rapportage zijn per thema de belangrijkste resultaten weergegeven. De resultaten voor deze thema's zijn te vinden in hoofdstukken 2 t/m 8. Het gaat hierbij om de thema's: formatieplaatsen, sectoren, doelgroepen, dienstverband, cofinanciering, doelen en opbrengsten en btw-compensatie.

In de rapportage worden de belangrijkste uitkomsten van deze uitvraag weergegeven, die waar relevant afgezet zijn tegen de uitkomsten van vorig jaar.⁸

⁸ Mulier Instituut (2019). *Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2019*.
<https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/25053/monitor-brede-regeling-combinatiefuncties-2019/>

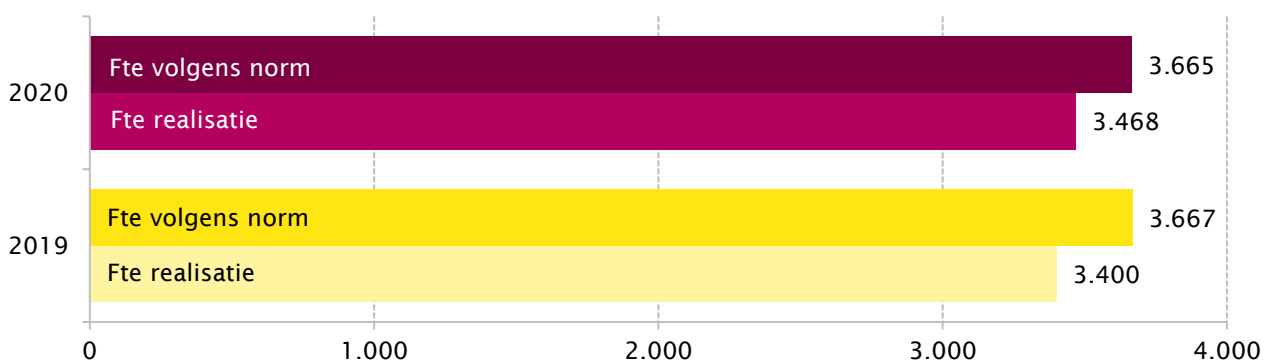
2 Formatieplaatsen

Aantal fte

Volgens opgave van het gemeentefonds (gepubliceerd in de decembercirculaire 2019¹) hebben de 350 deelnemende gemeenten gezamenlijk de intentie om in 2020, met een rijksbijdrage van ruim 75 miljoen euro, 3.665 fte aan functionarissen te realiseren.

Op 1 september 2020 zijn in Nederland in totaal 3.468 fte⁹ gerealiseerd (zie figuur 2.1). Dit is 95 procent van het vooraf vastgestelde aantal. Ter vergelijking: op 1 september 2019 hadden gemeenten 3.400 fte gerealiseerd, wat 93 procent was van het toenmalige vastgestelde aantal.¹⁰

Figuur 2.1 Gerealiseerd aantal fte binnen de BRC op 1 september 2020 (n=350) en 1 september 2019 (n=347) ten opzichte van het vooraf vastgestelde aantal

Bron: BRC Monitor 2020 en 2019 (100% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Aantal personen

In totaal hebben gemeenten op 1 september 2020 6.012 personen in dienst als functionaris.⁹ Dat zijn 212 personen meer dan op 1 september 2019 en 823 personen meer dan op 1 september 2018.¹¹ Dit betekent in 2020 een gemiddelde aanstelling van 0,58 fte per functionaris. Dit komt overeen met de gemiddelde aanstelling in voorgaande jaren.

Niet ingevulde formatieplaatsen

63 procent van de gemeenten (213 van de 337) heeft op 1 september 2020 het te realiseren aantal fte gehaald (was 58% in 2019). Van de 124 gemeenten die dit (nog) niet hebben gerealiseerd, hanteert 57

⁹ 337 van de 350 gemeenten hebben de vragenlijst ingevuld (96%). Om tot een totaal aantal fte en een totaal aantal personen in Nederland te komen, zijn de opgegeven aantallen van de 337 gemeenten hier geëxtrapoleerd aan de hand van het aantal formatieplaatsen uit de norm van het gemeentefonds. In de rest van deze rapportage is dit niet gedaan, en zijn de gegevens gebaseerd op de 337 gemeenten die de vragenlijst hebben ingevuld.

¹⁰ De aantallen worden in dit rapport afgerond op hele getallen. Dat heeft tot gevolg dat in figuren percentages kunnen optellen tot 101% of 99%.

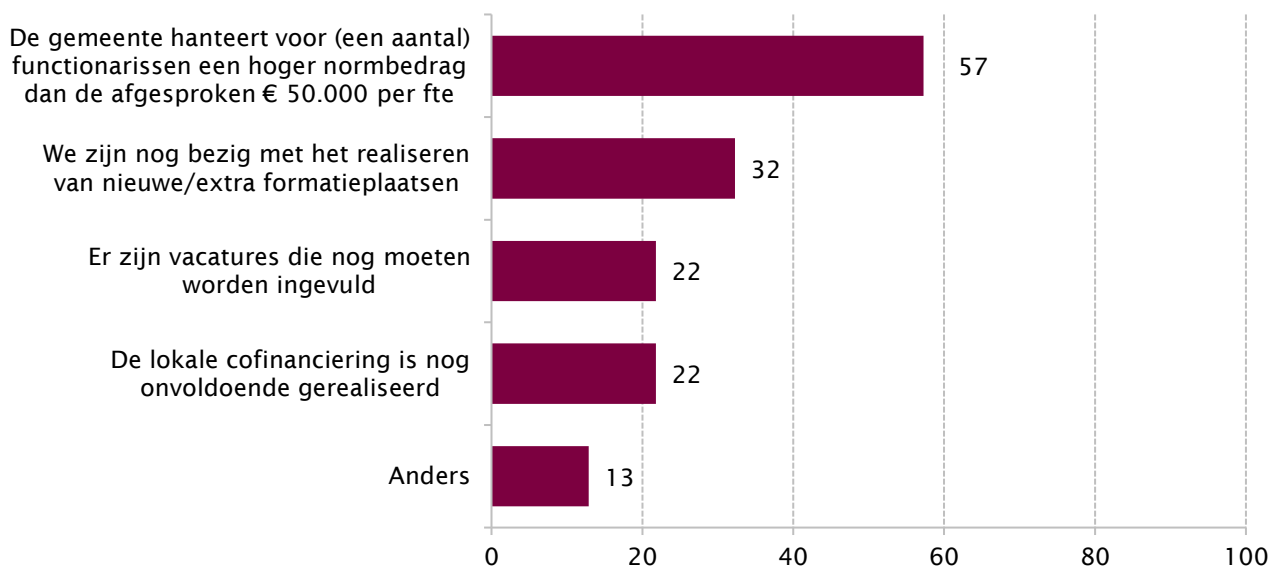
¹¹ BMC Onderzoek & VNG (2018). *Samenvatting Monitor Brede Impuls Combinatiefuncties 2018 (over 2018)*. <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2018/11/12/samenvatting-monitor-brede-impuls-combinatiefuncties-2018-over-2018/samenvatting-monitor-brede-impuls-combinatiefuncties-2018-over-2018.pdf>

procent een hoger normbedrag dan de afgesproken 50.000 euro per fte. Dat is één van de redenen waardoor het aantal fte volgens opgave van het gemeentefonds niet wordt gehaald (zie figuur 2.2). Dit hogere normbedrag is gemiddeld 64.879 euro. Vergeleken met 2019 geeft een hoger percentage gemeenten deze reden (57% ten opzichte van 42%). Daarnaast is het gemiddeld genoemde normbedrag dit jaar hoger vergeleken met vorig jaar (64.879 euro ten opzichte van 62.107 euro). Dit is in lijn met het gegeven dat functionarissen relatief vaak worden ingezet op functieniveau hbo of hoger (72% van de functionarissen werkzaam voor sport en bewegen en 80% van de functionarissen werkzaam voor kunst en cultuur; zie paragraaf 5.3).

In figuur 2.2 zijn ook de andere redenen genoemd die gemeenten geven voor het nog niet hebben behaald van het aantal formatieplaatsen. Gemeenten die de optie ‘anders’ hebben aangekruist, hebben daarbij meermaals laten weten dat de coronamaatregelen reden zijn dat ze hun vastgestelde aantal formatieplaatsen nog niet hebben gerealiseerd.

Relatief veel grote gemeenten hebben, net als in 2019, het aantal fte nog niet gerealiseerd op 1 september 2020 (17 van de 29). Zij geven vaker aan dat er vacatures zijn die nog moeten worden ingevuld. Drie gemeenten hebben op 1 september 2020 helemaal geen fte gerealiseerd. Reden hiervoor is dat zij nog bezig zijn met het opstarten van de Brede Regeling Combinatiefuncties.

Figuur 2.2 Redenen waarom gemeenten per 1 september 2020 niet hun vastgestelde aantal formatieplaatsen binnen de BRC hebben gerealiseerd (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk, n=124)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

3 Sectoren

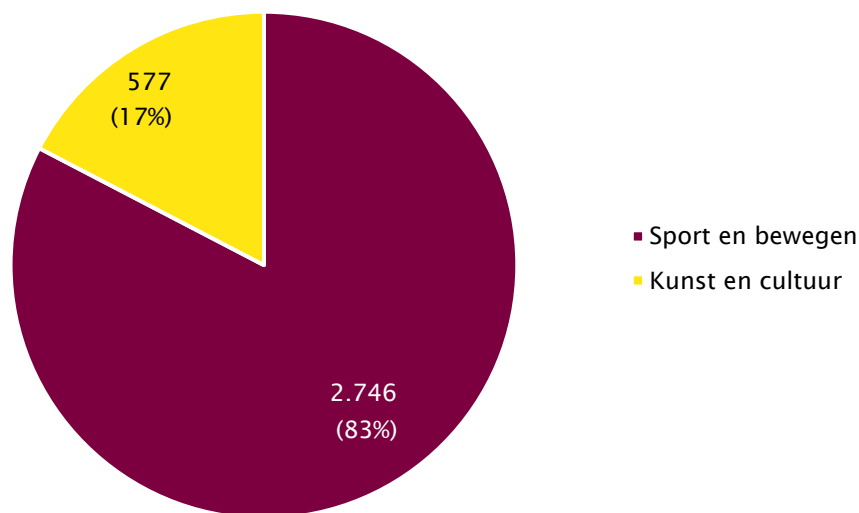
3.1 Sector sport en cultuur

Een van de landelijke doelstellingen van de BRC heeft betrekking op het leggen van verbindingen tussen verschillende sectoren. Dit betreft een combinatie van ofwel sport en bewegen met een andere sector, ofwel kunst en cultuur met een andere sector. Dit betekent dat vanuit het gedachtengoed van de regeling een functionaris altijd vanuit de sector sport en bewegen of vanuit de sector kunst en cultuur de verbinding maakt met één of meer andere sectoren.

Aantal fte

Op 1 september 2020 wordt 83 procent (2.746 fte bij 332 gemeenten) van de formatieplaatsen ingezet voor de sector sport en bewegen en 17 procent (577 fte bij 278 gemeenten) voor de sector kunst en cultuur (zie figuur 3.1).¹² In 2019 was deze verhouding precies hetzelfde.

Figuur 3.1 Verhouding functionarissen binnen de BRC werkzaam in sector sport en bewegen versus kunst en cultuur, per 1 september 2020 (in procenten en aantal fte, n=334)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

276 gemeenten zetten functionarissen in op zowel de sector sport en bewegen als op de sector kunst en cultuur, 56 gemeenten zetten hun functionarissen alleen in op de sector sport en bewegen en twee gemeenten zetten hun functionarissen alleen in op de sector kunst en cultuur. Opvallend is dat relatief

¹² Een optelling van de aantallen fte's hier zijn niet hetzelfde als de aantallen fte's in hoofdstuk 2 (zie uitleg in voetnoot 9). Het aantal fte in deze paragraaf is gebaseerd op de gemeenten die deze vraag hebben ingevuld, namelijk 334 (de 337 gemeenten die de vragenlijst hebben ingevuld minus de 3 gemeenten die nog geen fte gerealiseerd hebben). Dat geldt ook voor het vervolg van deze rapportage. Het aantal gemeenten waarop een aantal/percentage is gebaseerd kan ook nog lager zijn, als minder gemeenten een specifieke vraag hebben beantwoord (bijvoorbeeld doordat de vraag alleen over de hoofdsector kunst en cultuur ging). Bij elke grafiek en tabel is het aantal gemeenten aangegeven dat die vraag heeft beantwoord.

veel kleine gemeenten alleen inzetten op de sector sport en bewegen, terwijl bijna alle middelgrote en grote gemeenten inzetten op zowel sport en bewegen als kunst en cultuur.

Aantal personen

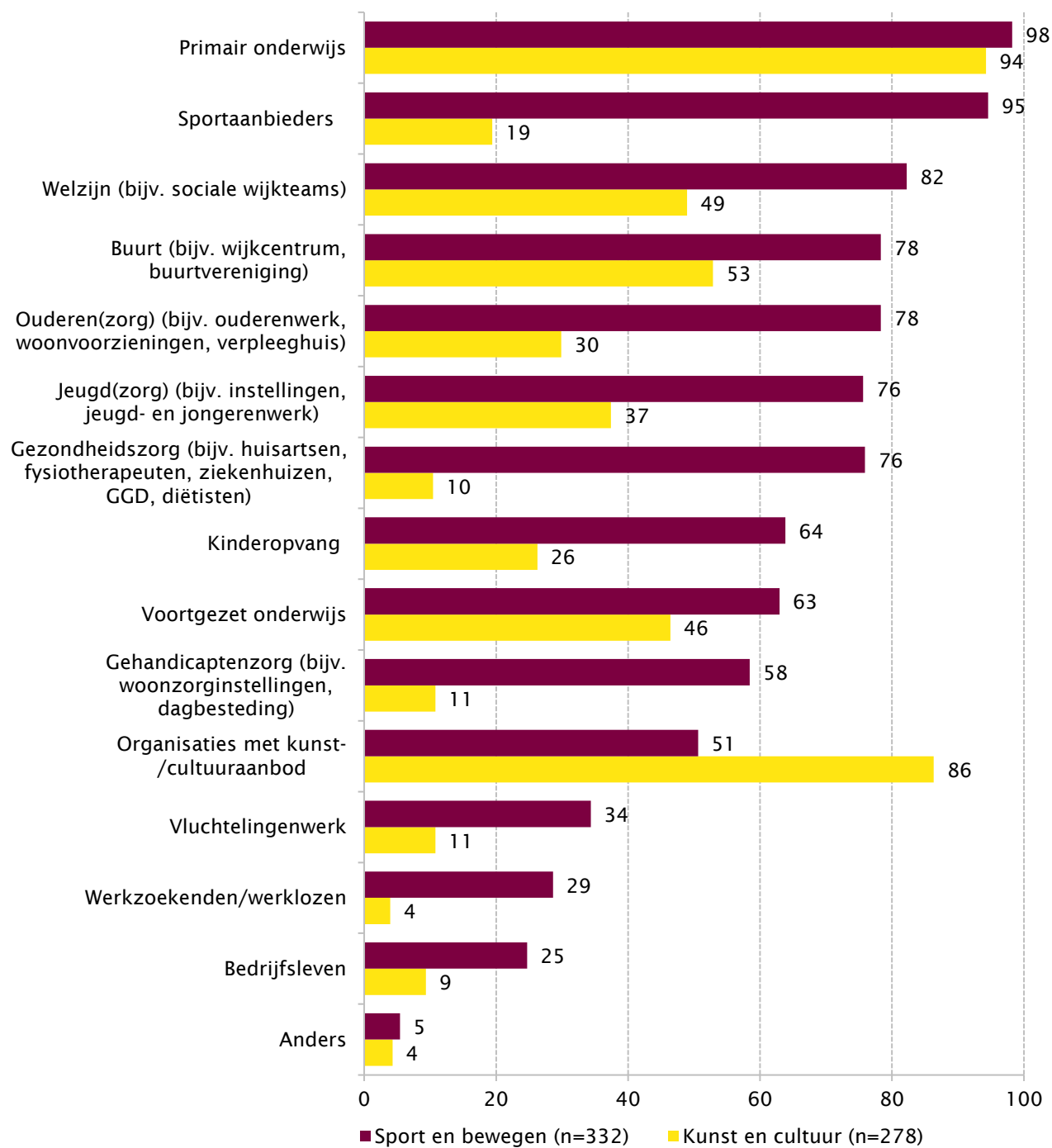
In totaal zijn in Nederland op 1 september 2020 6.012 personen werkzaam als functionaris vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (zie ook hoofdstuk 2). Hiervan is 76 procent werkzaam vanuit sport en bewegen, 23 procent werkzaam vanuit de sector kunst en cultuur en 2 procent werkzaam vanuit beide hoofdsectoren. Gezien de verhoudingen in formatieplaatsen uit figuur 3.1 betekent dit dat functionarissen in de sector kunst en cultuur gemiddeld een kleinere aanstelling hebben.

3.2 Verbinding met andere sectoren

Zoals gezegd worden functionarissen geacht vanuit de sectoren sport en bewegen of kunst en cultuur een verbinding te maken met andere sectoren. In figuur 3.2 is te zien met welke andere sectoren verbindingen worden gelegd. In het merendeel van de gemeenten leggen de functionarissen voor sport een verbinding met het primair onderwijs (98%) en met sportaanbieders (95%). In meer dan twee derde van de gemeenten worden verbindingen gelegd met welzijn (82%), de buurt en ouderenzorg (beide 78%) en jeugdzorg en gezondheidszorg (beide 76%). Vanuit cultuur wordt vooral de verbinding gemaakt met het primair onderwijs (94%) en met organisaties uit de kunst- en cultuursector (86%).

Het beeld zoals beschreven hierboven en weergegeven in figuur 3.2 is grotendeels vergelijkbaar met het beeld in 2019. Een opvallend verschil is dat sport en bewegen en kunst en cultuur elkaar beter weten te vinden. Vanuit sport is in 51 procent van de gemeenten sprake van een verbinding met culturele organisaties (stijging van 9 procentpunt ten opzichte van 2019), en vanuit cultuur is in 19 procent van de gemeenten sprake van een verbinding met sportaanbieders (stijging van 4 procentpunt ten opzichte van 2019). Daarnaast lijkt een kleine stijging zichtbaar van functionarissen die vanuit de sector sport en bewegen een verbinding leggen met gezondheidszorg (stijging van 5 procentpunt) en functionarissen vanuit de sector kunst en cultuur die een verbinding leggen met buurt en welzijn (beide stijging van 5 procentpunt).

Figuur 3.2 Percentage gemeenten dat binnen de BRC de sector sport en bewegen (n=332) of kunst en cultuur (n=278) verbindt met andere sectoren in 2020 (meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

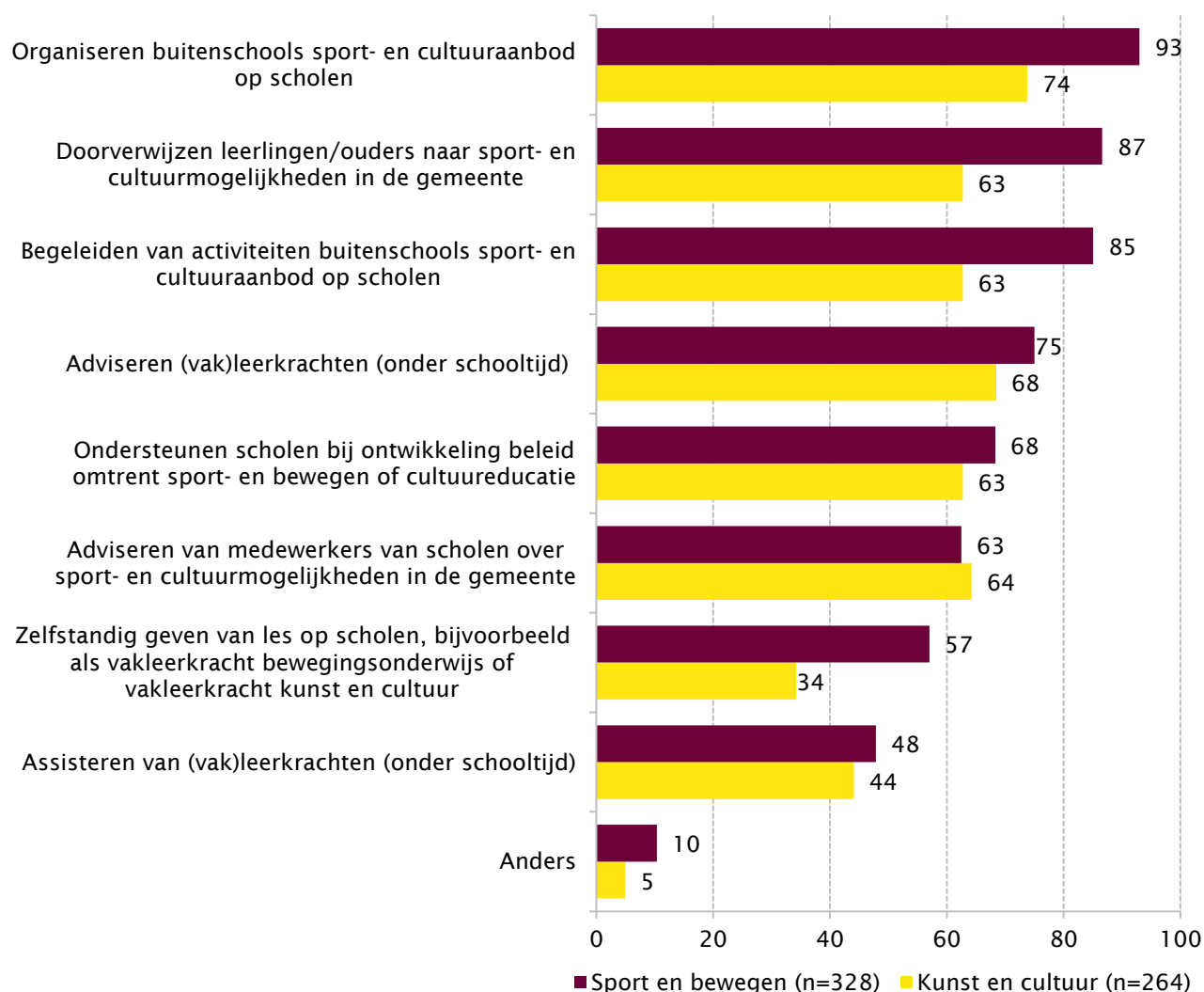
3.3 Specifieke taken

Onderwijs

Onderwijs is van oudsher een sector waarin veel functionarissen actief zijn. Net als in 2019 wordt door functionarissen bijna altijd de verbinding gezocht met het onderwijs (in 99% van de gemeenten vanuit de hoofdsector sport en bewegen en in 95% van de gemeenten vanuit de hoofdsector kunst en cultuur; primair en voortgezet onderwijs samengevoegd). Functionarissen die actief zijn in het onderwijs hebben verschillende taken. In figuur 3.3 is te zien dat de meest genoemde werkzaamheden op 1 september 2020 het organiseren van buitenschools sport- en cultuuraanbod op scholen is. Bij de hoofdsector sport en bewegen geven gemeenten bij het antwoord 'anders' regelmatig aan dat het gaat om Motorische Remedial Teaching (MRT).

Het beeld uit figuur 3.3 is redelijk vergelijkbaar met het beeld in 2019. Wel worden in 2020 de meeste taken vaker door gemeenten benoemd als een taak waar hun functionarissen ook op inzetten. Dit geldt met name voor taken als adviseren, ondersteunen en doorverwijzen. Bij de sector kunst en cultuur is er een toename bij de wat meer uitvoerende taken, namelijk assisteren van leerkrachten en begeleiden van activiteiten.

Figuur 3.3 Percentage gemeenten dat functionarissen binnen de BRC vanuit de sector sport en bewegen (n=328) en kunst en cultuur (n=264) in het onderwijs inzet op genoemde taken, op 1 september 2020 (meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

In meer dan de helft van de gemeenten (57%; figuur 3.3) worden vanuit de sector sport en bewegen functionarissen op scholen ingezet voor het zelfstandig geven van les, bijvoorbeeld als vakleerkracht bewegingsonderwijs. In totaal worden 1.142 personen (645 fte in 208 gemeenten) als vakleerkracht bewegingsonderwijs ingezet. Vanuit de sector kunst en cultuur hebben in 34 procent van de gemeenten functionarissen de taak om zelfstandig les te geven op scholen, bijvoorbeeld als vakleerkracht kunst en cultuur. In totaal worden 430 personen (154 fte in 115 gemeenten) als vakleerkracht kunst en cultuur ingezet. Dit is vergelijkbaar met de inzet van vakleerkrachten sport en cultuur in 2019.

Op 1 september 2020 wordt 1.061 fte aan functionarissen ingezet op de combinatie tussen sport en bewegen en het primair onderwijs, en 361 fte op de combinatie tussen kunst en cultuur en het primair onderwijs.

Kinderopvang

Een deel van de functionarissen verbindt sport en/of kunst aan de sector kinderopvang. Zoals in figuur 3.2 te zien is, is dat in 64 procent van de gemeenten het geval voor sport en bewegen en in 26 procent van de gemeenten het geval voor kunst en cultuur. Kinderopvang is op te delen in opvang voor kinderen van 0-3 jaar (in kinderdagopvang en peuterspeelzalen) en in opvang voor kinderen van 4-12 jaar (in buitenschoolse opvang). Het aantal formatieplaatsen dat beschikbaar is voor kinderopvang is weergegeven in tabel 3.1.

Tabel 3.1 Inzet op kinderopvang binnen de BRC per hoofdsector op 1 september 2020 (in aantal fte)

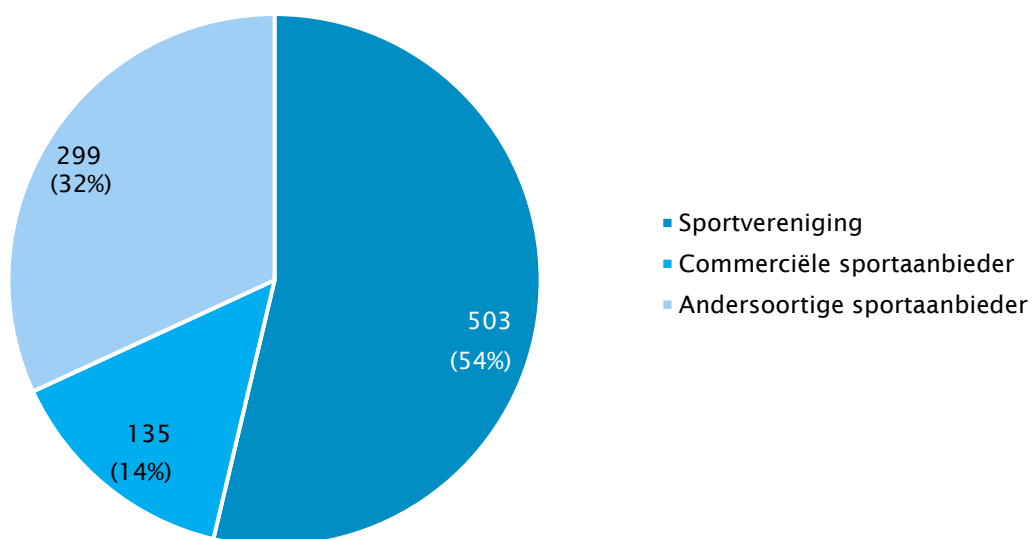
	Sport en bewegen (n=212)	Kunst en cultuur (n=73)	Totaal
Kinderopvang 0-3 jaar	65	15	80
Kinderopvang 4-12 jaar	127	31	158
Totaal	192	46	238

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Sportaanbieders

Functionarissen die werken vanuit de sector sport en bewegen hebben vaak te maken met sportaanbieders. Zoals figuur 3.2 weergeeft is dat in 95 procent van de gemeenten het geval. Het gaat daarbij om 937 fte in heel Nederland (dit is iets meer dan in 2019, toen 885 fte werd ingezet). De verdeling van het aantal fte naar sportverenigingen, commerciële sportaanbieders en andersoortige sportaanbieders (denk aan zorginstellingen, fysiotherapeuten of hardlooptroepen) is te zien in figuur 3.4. Meer dan de helft van het aantal fte is actief bij sportverenigingen (503 fte).

Figuur 3.4 Verdeling inzet functionarissen binnen de BRC bij sportaanbieders in 2020 (in aantal fte en procenten, n=314)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Deze functionarissen hebben verschillende taken. In figuur 3.5 is te zien dat gemeenten functionarissen het vaakst inzetten op versterken en/of adviseren van het (vrijwillig) kader. Ten opzichte van 2019 is een lichte stijging te zien bij de taken promoten van diversiteit/inclusief sporten bij de sportaanbieder (7 procentpunt), versterken/adviseren van bestuur (6 procentpunt) en versterken/adviseren (vrijwillig) kader (5 procentpunt). Het totale beeld van wat functionarissen bij sportaanbieders doen blijft echter nagenoeg hetzelfde.

Figuur 3.5 Percentage gemeenten dat functionarissen binnen de BRC bij sportaanbieders inzet op genoemde taken in 2020 (meerdere antwoorden mogelijk, n=314)

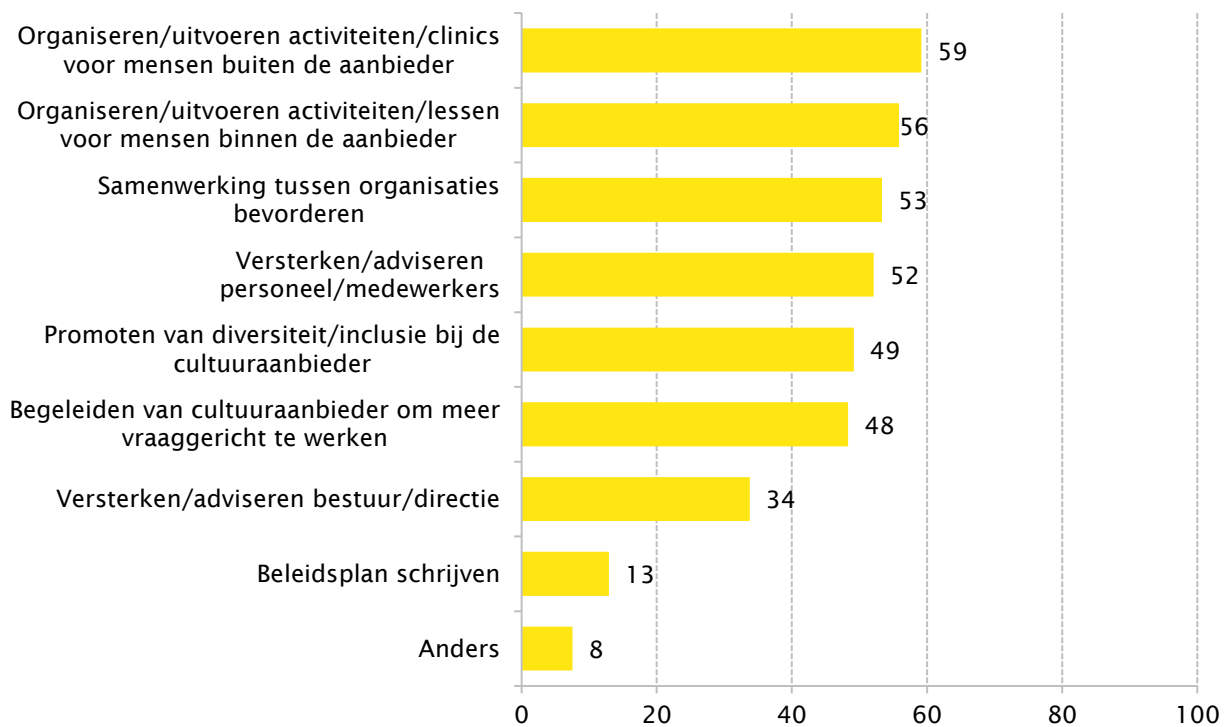
Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Organisaties die kunst en cultuur aanbieden

Functionarissen die werken vanuit de sector kunst en cultuur hebben regelmatig te maken met organisaties die kunst of cultuur aanbieden. Zoals in figuur 3.2 is te zien, is dat in 86 procent van de gemeenten het geval. Figuur 3.6 laat zien dat gemeenten de functionarissen op verschillende taken inzetten, waaronder het organiseren en/of uitvoeren van activiteiten en clinics, het bevorderen van samenwerking met andere organisaties en het adviseren van personen binnen de organisatie.

Ten opzichte van 2019 worden met name het begeleiden van cultuuraanbieders om meer vraaggericht te werken en het versterken/adviseren van personeel/medewerkers binnen cultuuraanbieders in meer gemeenten gedaan (stijging van 7 procentpunt).

Figuur 3.6 Percentage gemeenten dat functionarissen binnen de BRC bij organisaties die kunst en cultuur aanbieden inzet op genoemde taken in 2020 (meerdere antwoorden mogelijk, n=240)

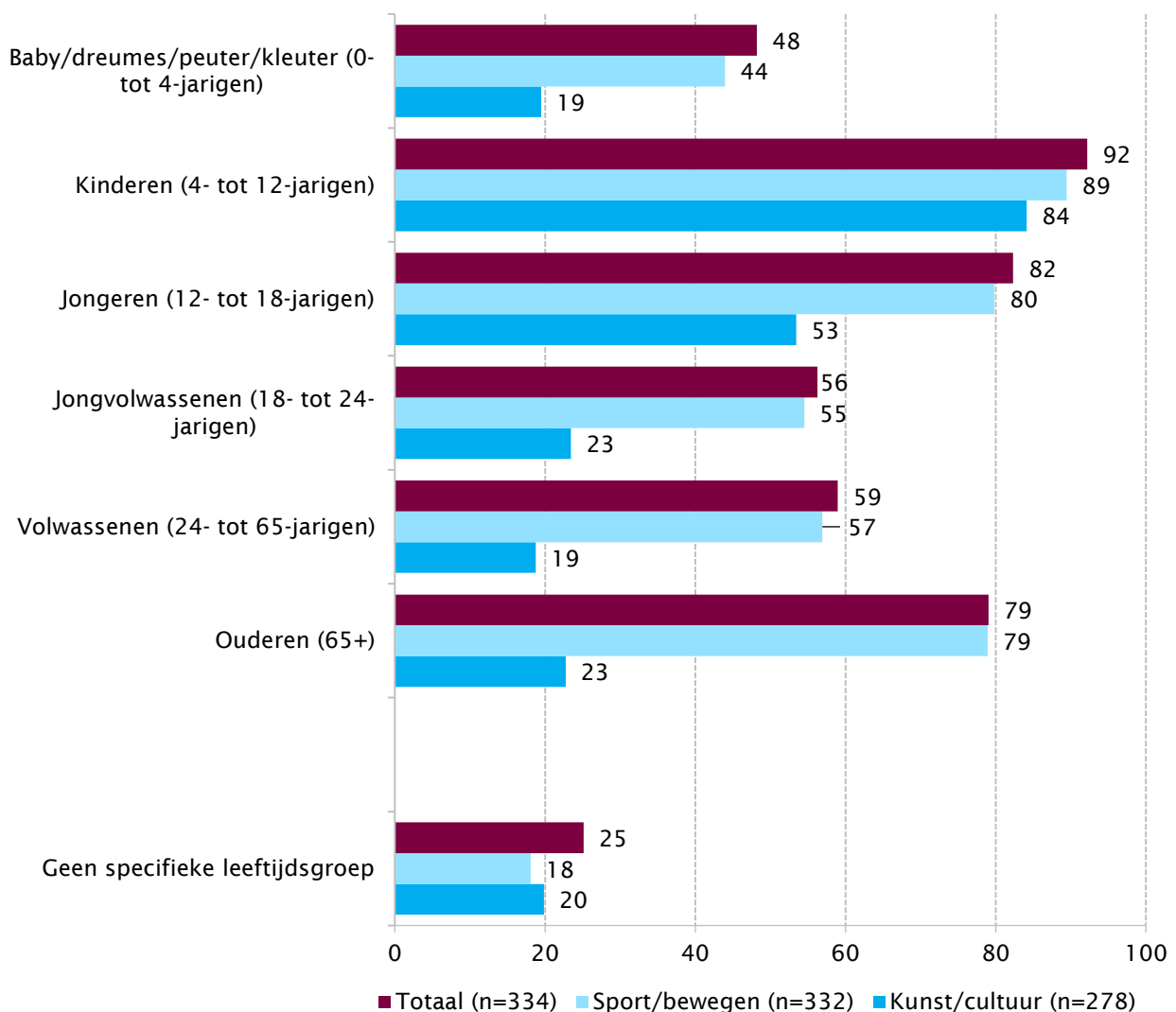

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

4 Doelgroepen

Functionarissen zijn werkzaam voor verschillende doelgroepen. In figuur 4.1 is te zien dat gemeenten de functionarissen het meest inzetten op de leeftijdsgroep kinderen. Verder is opvallend dat vanuit de hoofdsector sport en bewegen veel meer wordt ingezet op verschillende leeftijdsgroepen (ook op jongeren en ouderen wordt veel ingezet, en bij de andere doelgroepen is te zien dat ook daar ongeveer de helft van de gemeenten inzet pleegt), terwijl vanuit de hoofdsector kunst en cultuur de focus meer lijkt te liggen op kinderen en in mindere mate op jongeren. Voor beide hoofdsectoren geldt dat grote gemeenten vaker geen specifieke leeftijdsgroep als antwoord geven dan middelgrote en kleine gemeenten. Het totale beeld was in 2019 vergelijkbaar.

Figuur 4.1 Percentage gemeenten dat functionarissen binnen de BRC inzet op leeftijdsgroepen in 2020, totaal (n=334) en opgesplitst in de hoofdsector sport en bewegen (n=332) en kunst en cultuur (n=278) (meerdere antwoorden mogelijk)

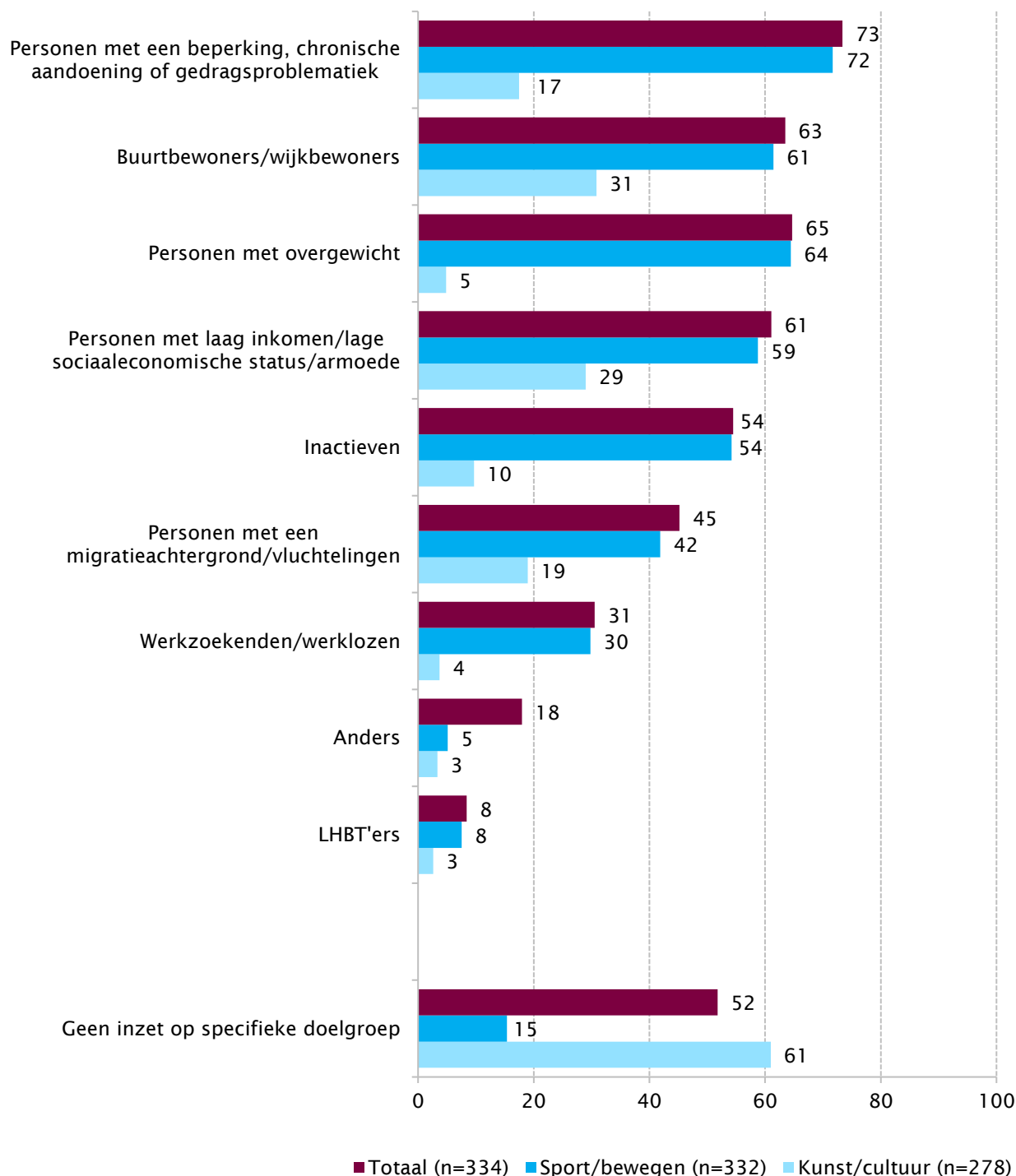

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Naast leeftijdsgroepen zijn er ook specifieke doelgroepen waar functionarissen op worden ingezet. In figuur 4.2 is te zien dat gemeenten vanuit de hoofdsector sport en bewegen het meest inzetten op

personen met een beperking, chronische aandoening of gedragsproblematiek, maar dat ook veel andere doelgroepen vanuit deze hoofdsector worden bereikt. Vanuit de hoofdsector kunst en cultuur is het vaakst geen inzet op een specifieke doelgroep, maar als wel op een specifieke doelgroep wordt gericht is dat het vaakst op buurtbewoners of mensen met een lage sociaaleconomische status. Het totale beeld was in 2019 vergelijkbaar, alleen bij de inzet op personen met een lage sociaaleconomische status is een lichte groei te zien dit jaar.

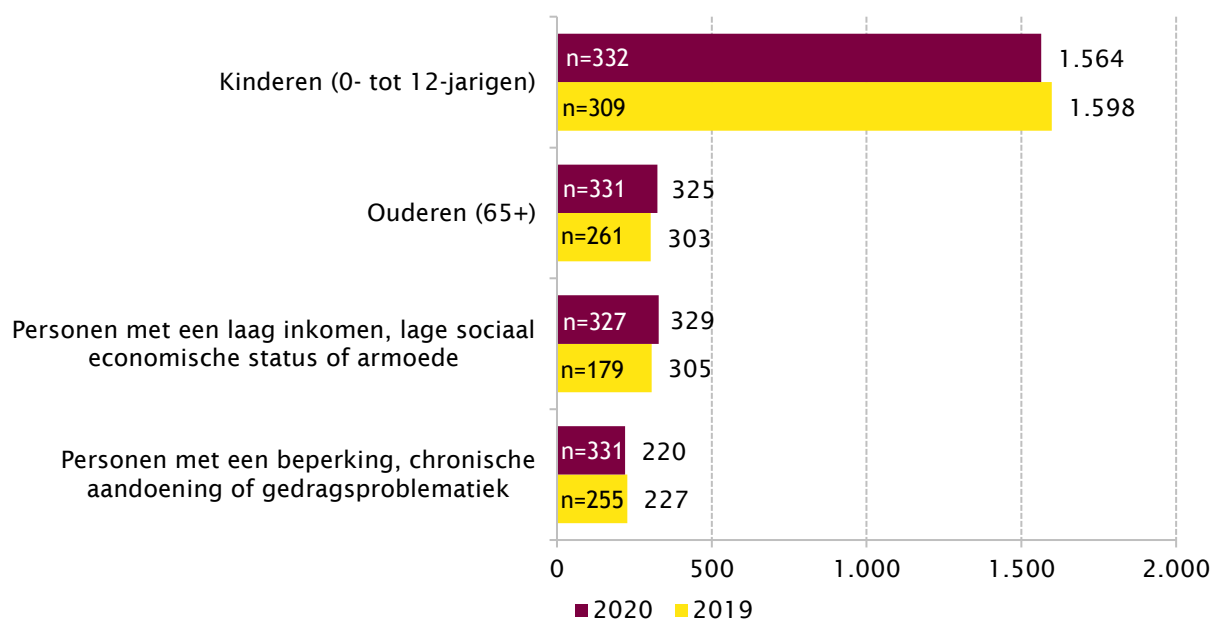
Figuur 4.2 Percentage gemeenten dat functionarissen binnen de BRC inzet op specifieke groepen in 2020, totaal (n=334) en opgesplitst in de hoofdsector sport en bewegen (n=332) en kunst en cultuur (n=278) (meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Voor een aantal doelgroepen is het aantal fte dat werkzaam is voor die doelgroep op 1 september 2020 bekend. In totaal werkt in Nederland 1.564 fte aan functionarissen met kinderen van 0 tot 12 jaar, 325 fte met ouderen (65+), 329 fte met personen met een laag inkomen, lage sociaaleconomische status of armoede en 220 fte met personen met een beperking, chronische aandoening of gedragsproblematiek (figuur 4.3). Ouderen blijken een belangrijke doelgroep van de functionarissen (figuur 4.1), maar in vergelijking met de doelgroep kinderen vindt er qua omvang aanzienlijk minder inzet op deze doelgroep plaats. In 2019 was het beeld vergelijkbaar. Wel lijkt de inzet op de drie onderste kwetsbare doelgroepen uit figuur 4.3 iets toe te nemen ten koste van de inzet op de doelgroep kinderen.

Figuur 4.3 Totale inzet van gemeenten binnen de BRC op specifieke doelgroepen in 2019 en 2020 (in aantal fte en aantallen gemeenten)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten) en 2019 (100% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

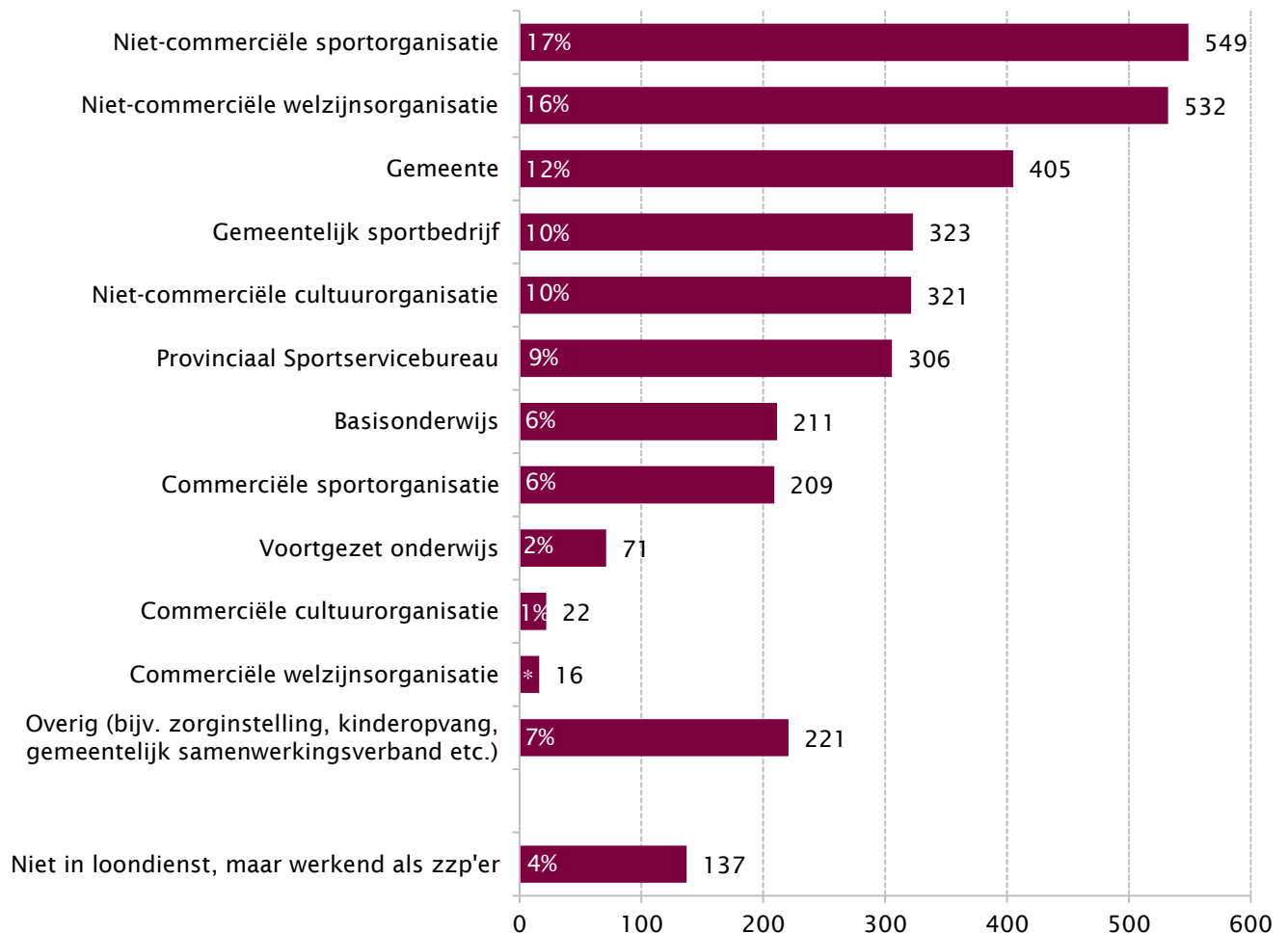
5 Dienstverband

5.1 Werkgever

In figuur 5.1 is te zien dat op 1 september 2020 96 procent van de functionarissen in (loon)dienst was. Het merendeel van de fte is aangesteld bij niet-commerciële organisaties in de sectoren sport, welzijn en cultuur. Bij elkaar opgeteld is 22 procent werkzaam bij (semi)overheidsorganisaties zoals de gemeente of het gemeentelijk sportbedrijf. Vergeleken met 2019 zijn de verhoudingen ongeveer gelijk.

Daarnaast is 4 procent niet in loondienst, maar wordt ingehuurd als zzp'er¹³. In 27 procent van de gemeenten zijn functionarissen als zzp'er werkzaam (niet in figuur). Zzp'ers zijn relatief vaker werkzaam in grote gemeenten dan in kleine gemeenten.

Figuur 5.1 Aantal formatieplaatsen (fte) binnen de BRC per werkgever of werkzaam als zzp'er per 1 september 2020 (in aantal fte¹² en procenten, n=334)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

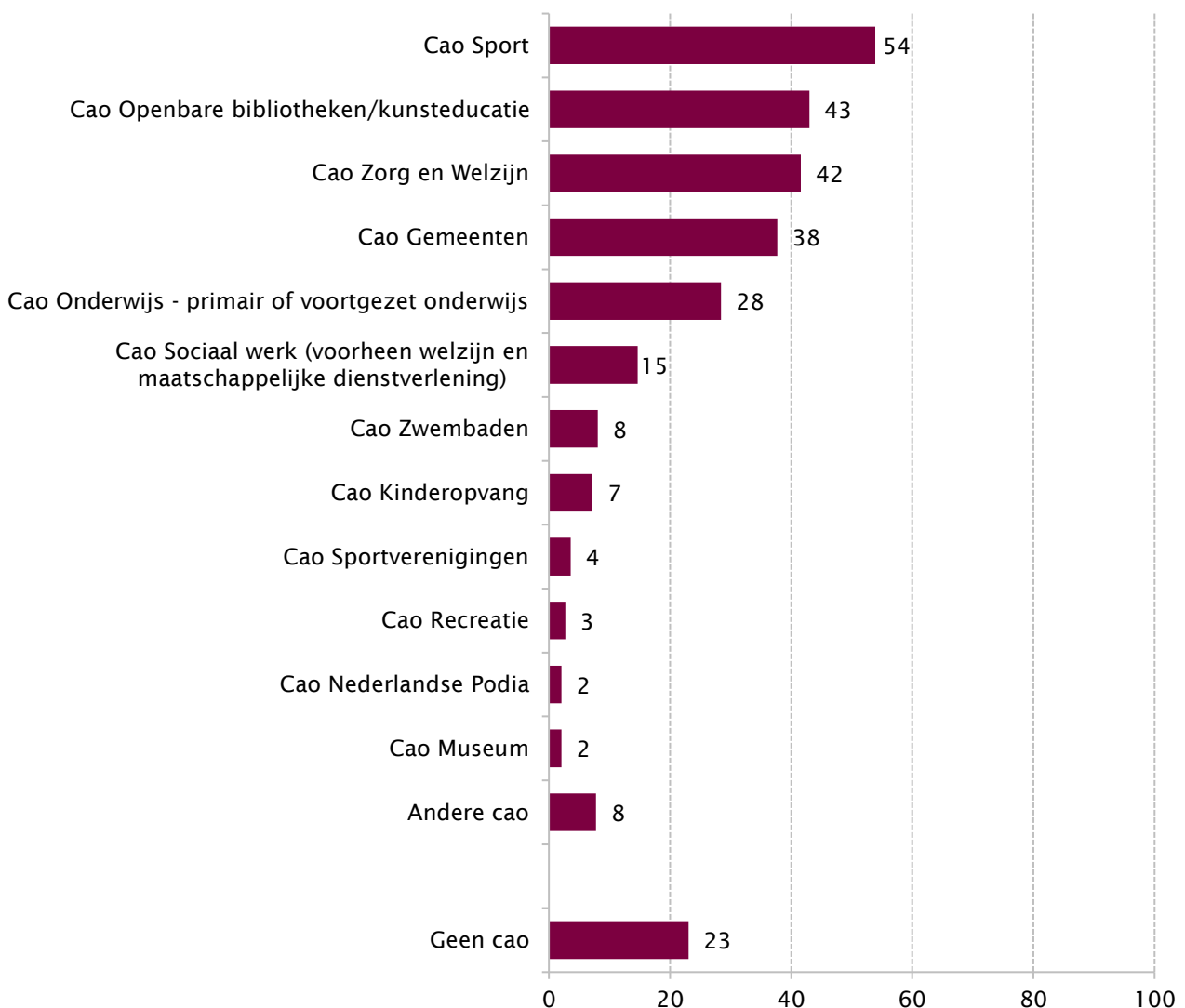
*Het percentage bij 'commerciële welzijnsorganisatie' is 0,48%.

¹³ Met loondienst wordt bedoeld in dienst van een werkgever waarbij er een arbeidsovereenkomst is en de werkgever belasting inhoudt (formeel werkgeverschap). Een zzp'er of zelfstandig ondernemer wordt betaald per opdracht en draagt zelf belasting af.

5.2 Cao

In een collectieve arbeidsovereenkomst (cao) zijn afspraken over arbeidsvoorwaarden zoals loon, toeslagen en werktijden vastgelegd. Gemeenten en werkgevers kunnen verschillende cao's voor de inzet van hun functionarissen hanteren. In 54 procent van de gemeenten wordt de cao Sport gehanteerd, in 43 procent van de gemeenten de cao Openbare bibliotheken/kunsteducatie en in 42 procent van de gemeenten cao's die vallen onder Zorg en Welzijn (gemeenten konden op deze vraag meerdere antwoorden geven, omdat niet alle functionarissen binnen één gemeente onder dezelfde cao hoeven te vallen; zie figuur 5.2). 23 procent van de gemeenten hebben (ook) functionarissen die niet onder een cao vallen. Dit zijn logischerwijs relatief veel gemeenten waar zzp'ers werken (niet in figuur). In 2019 was dit beeld vergelijkbaar.

Figuur 5.2 Collectieve arbeidsovereenkomsten die gemeenten hanteren voor hun functionarissen binnen de BRC (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk, n=334)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

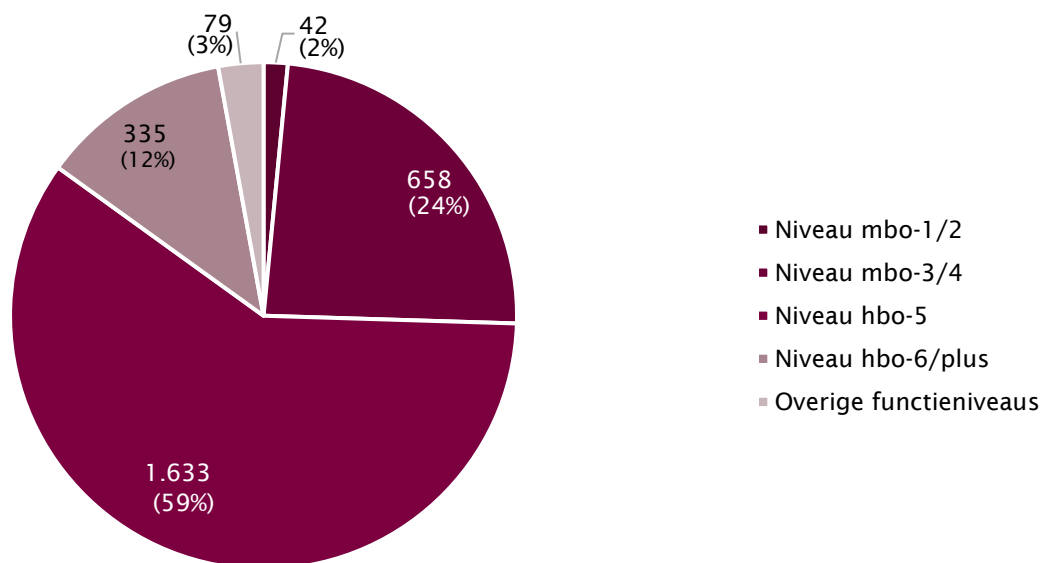
5.3 Functieniveaus

De werkzaamheden van een functionaris die vanuit de BRC wordt gefinancierd, kunnen op verschillende functie- of opleidingsniveaus worden uitgevoerd. Wij hanteren het volgende onderscheid:

- Mbo-niveau 1/2: de functionaris heeft een assisterende rol. Hij/zij ondersteunt bij de praktische uitvoering van de activiteiten.
- Mbo-niveau 3/4: de functionaris heeft een uitvoerende rol. Hij/zij verzorgt de praktische uitvoering van de activiteiten of hij/zij draagt zorg voor een passende inhoud van het uit te voeren project (of projecten), passend bij de sectoren en de mensen waar hij/zij mee en voor werkt.
- Hbo-niveau 5: de functionaris heeft een initiërende rol. Hij/zij organiseert activiteiten en brengt partners in de wijk samen. Hij/zij coördineert projecten en draagt zorg voor equipering van anderen in de uitvoer van de projecten.
- Hbo-niveau 6/plus: de functionaris heeft een beleidsmatige/coördinerende rol of geeft zelfstandig les op bijvoorbeeld een school. Hij/zij organiseert, versterkt, realiseert en professionaliseert processen van de uit te voeren projecten binnen de verschillende sectoren.

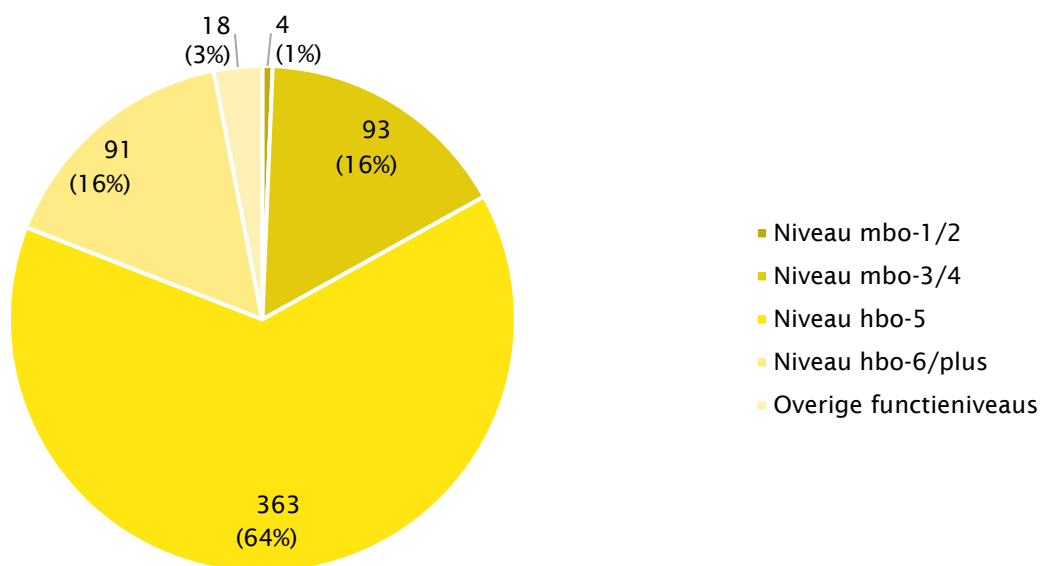
In figuren 5.3 en 5.4 is te zien dat de meeste functionarissen op 1 september 2020 worden ingezet op hbo 5-niveau. Dit was in 2018¹¹ en 2019 ook het geval. Functionarissen die vanuit de sector kunst en cultuur werkzaam zijn, werken relatief iets vaker op het functieniveau hbo-5 dan functionarissen vanuit de sector sport en bewegen. Laatstgenoemden werken op hun beurt vaker op de functieniveaus mbo-3/4.

Figuur 5.3 Verdeling van formatieplaatsen sport en bewegen binnen de BRC over functieniveaus op 1 september 2020 (in aantal fte en procenten, n=332)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Figuur 5.4 Verdeling van formatieplaatsen kunst en cultuur binnen de BRC over functieniveaus op 1 september 2020 (in aantal fte en procenten, n=277)

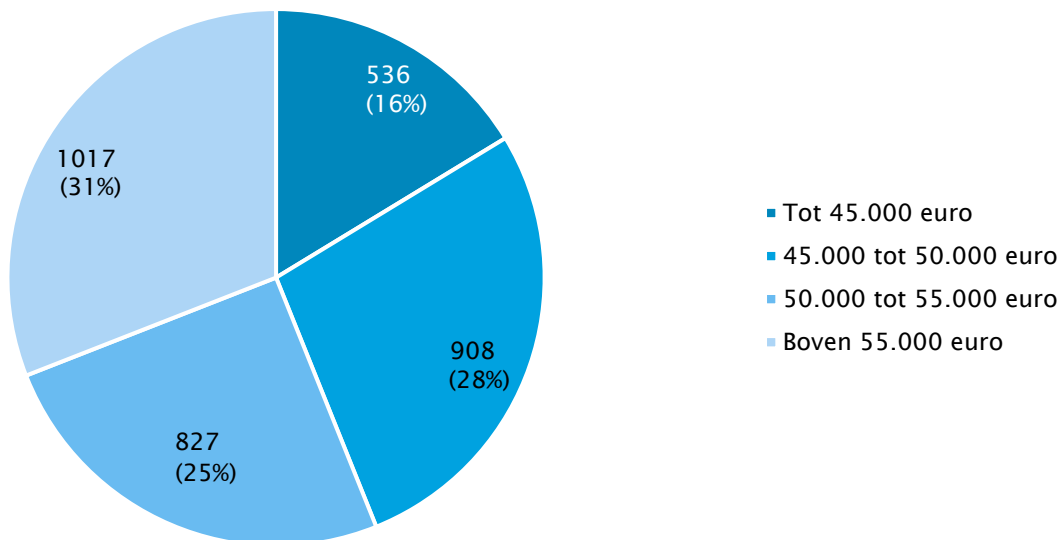
Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

5.4 Salaris

Het normbedrag voor de subsidie van één fte is door het Rijk vastgesteld op 50.000 euro. Dit bedrag omvat de totale lasten van het aanstellen van één formatieplaats, inclusief de werkgeverlasten. Dit normbedrag is een uitgangspunt. Het staat gemeenten vrij om meer of minder fte in te zetten dan het afgesproken aantal. Gemeenten en werkgevers beoordelen welk salarisniveau zij van toepassing achten. Gemeenten die aangeven een hoger normbedrag te hanteren, geven gemiddeld een bedrag van 64.879 euro voor één fte op.

Op 1 september 2020 blijkt 44 procent van de formatieplaatsen (1.444 fte) minder te kosten dan het uitgangspunt van 50.000 euro en is 56 procent (1.844 fte) gelijk aan het uitgangspunt voor het normbedrag of kost meer dan dat (zie figuur 5.5). Hiermee is de verhouding iets verschoven, want in 2019 was het respectievelijk 46 en 54 procent. Dat ligt er met name aan dat de groep tot 45.000 euro kleiner is geworden en de groep boven de 55.000 euro groter. In figuur 5.5 is de verdeling over vier salarisgroepen weergegeven.

Figuur 5.5 Verdeling van formatieplaatsen binnen de BRC over salarisoniveaus op 1 september 2020 (in aantal fte en procenten, n=333)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

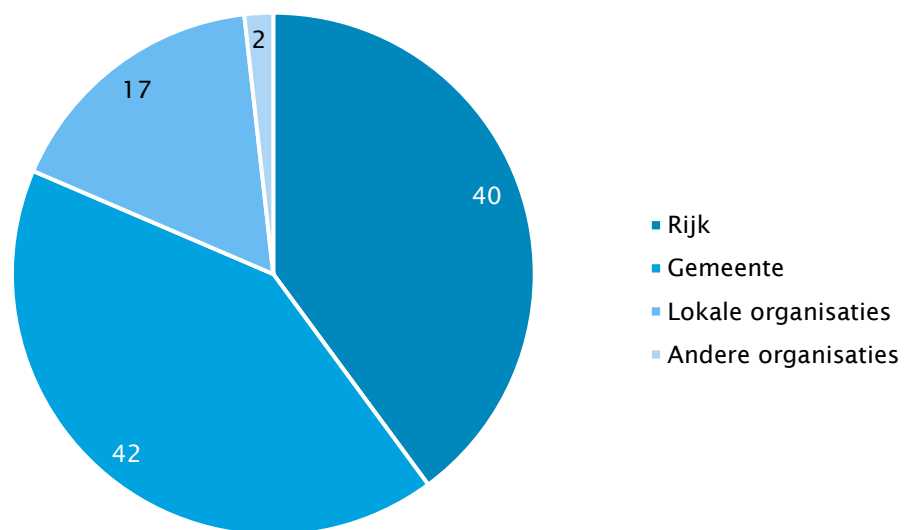
Het Rijk vindt het wenselijk dat gemeenten afspraken maken met werkgevers over de opleidingen en de arbeidsvoorwaarden van de functionarissen. Bij voorkeur stellen gemeenten 2 procent van de middelen beschikbaar voor opleidingen en het versterken van de kwaliteit van functionarissen, zo is gesteld in de Bestuurlijke Afspraken BRC³. Gemiddeld wordt 2,6 procent van de middelen besteed aan opleidingen en het versterken van de kwaliteit van de functionarissen (minimum 0%, maximum 10%). Dat is een lichte stijging ten opzichte van 2019, toen het 2,4 procent was.

6 Cofinanciering

De personele lasten van de inzet van functionarissen worden bekostigd vanuit de rijksbijdrage en lokale cofinanciering, waarbij de verdeling gesteld is op respectievelijk 40 en 60 procent van het normbedrag van 50.000 euro dat als uitgangspunt wordt gehanteerd. Gemeenten kunnen ervoor kiezen lokaal een hoger salaris te betalen aan bijvoorbeeld een functionaris die hoger gekwalificeerd is. Het Rijk legt per vooraf afgesproken aantal fte 20.000 euro per fte bij. Dit is een vastgesteld bedrag. Als gemeenten dus duurdere functionarissen inzetten, zullen zij minder fte kunnen realiseren. Indien dat het geval is, verschuift de verdeling van 40 procent financiering vanuit het Rijk en 60 procent vanuit lokale middelen.

De lokale cofinanciering kan een gemeente zelf bekostigen of de gemeente vraagt andere partijen hieraan bij te dragen. Dit zijn vaak lokale organisaties binnen de gemeentegrenzen, maar buiten de gemeentelijke organisatie, denk aan scholen, sportorganisaties, bibliotheken en bedrijven. We hebben gemeenten gevraagd welke betrokkene welk deel van de financiering van de functionarissen bijdraagt. In de praktijk blijkt dat het Rijk inderdaad 40 procent van de financiering bekostigt en gemeenten hieraan gemiddeld 42 procent bijdragen (figuur 6.1). De overige kosten worden door andere (lokale) partijen gedragen. Onder de categorie 'andere organisaties' vallen organisaties buiten de gemeentegrenzen. Deze verhouding is exact gelijk aan de verhouding in 2019.

Figuur 6.1 Landelijke verdeling van bijdrage van betrokkenen aan de BRC per 1 september 2020 (in procenten, n=334)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

De financiering door het Rijk varieert nauwelijks naar gemeentegrootte en bedraagt gemiddeld 40 procent. Dit komt overeen met de vooraf vastgestelde verdeling tussen het Rijk en lokale cofinanciering. De grote gemeenten met meer dan 100.000 inwoners dragen gemiddeld het meeste zelf bij aan de financiering van de functionarissen (47%). De bijdrage aan de financiering vanuit lokale organisaties is het grootste bij gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners (19%).

Wanneer (een deel van) de cofinanciering wordt gedragen door de gemeente, kunnen verschillende beleidsterreinen bijdragen. En wanneer (een deel van) de cofinanciering door (lokale) organisaties wordt verzorgd, kunnen dat verschillende soorten organisaties zijn. In tabel 6.1 staat een overzicht van beleidsterreinen en soorten organisaties die bijdragen. Bij de meeste gemeenten (85%) draagt de afdeling

sport en bewegen bij aan de cofinanciering van de functionarissen. Bij de organisaties zien we dat de onderwijsinstellingen in meer dan de helft van de gemeenten als cofinancier worden genoemd. Dit beeld is vergelijkbaar met 2019 (zie tabel 6.1). De gemeenten die een ander beleidsterrein hebben aangegeven, geven in hun motivatie daarbij vaak aan dat het om het beleidsterrein gezondheid of het beleidsterrein jeugd gaat.

Tabel 6.1 Percentage gemeenten waarin het benoemde beleidsterrein of de benoemde partij bijdraagt aan de cofinanciering van de BRC in 2019 (n=345) en 2020 (meerdere antwoorden mogelijk, n=334)

		2019 (n=345)	2020 (n=334)
Gemeente	beleidsterrein Sport en Bewegen	83	85
	beleidsterrein Cultuur	61	61
	beleidsterrein Sociale Zaken/Welzijn/ Maatschappelijke ontwikkeling	54	51
	beleidsterrein Onderwijs	29	30
	ander beleidsterrein	3	12
	Provincie	waaronder provinciaal sportservicebureau of provinciale instelling voor kunst en cultuur	8
Lokale organisaties	uit het onderwijs	52	54
	uit de sport	31	33
	uit welzijn	29	28
	uit de kunst en cultuursector	26	28
	uit de kinderopvang	20	21
	uit de zorg	21	18
	uit het bedrijfsleven	8	7
	uit de buurt	6	5
	andere (lokale) organisaties	5	6

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten) en 2019 (100% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

7 Doelen en opbrengsten

7.1 Landelijke doelen

Landelijk is in de BRC een aantal doelstellingen geformuleerd met betrekking tot de inzet van functionarissen. In tabel 7.1 staat per doelstelling weergegeven hoeveel procent van de gemeenten deze nastreeft. Daarin is te zien dat het algemene beeld in 2020 vergelijkbaar is met 2019, maar er wel wat nuanceverschillen zijn.

Tabel 7.1 Percentage gemeenten dat landelijke doelstellingen BRC nastreeft in 2019 (n=345) en 2020 (in procenten, n=334)

	2019 (n=345)	2020 (n=334)
Sport-, beweeg- en cultuuronderwijs op en rond scholen versterken	92	93
Lokale verbindingen tot stand brengen en uitbouwen tussen gemeentelijke beleidsdomeinen en -voorzieningen en tussen organisaties uit de sectoren sport, cultuur, onderwijs etc.	91	93
Een leven lang inclusief sporten, bewegen en beoefenen van culturele activiteiten mogelijk maken	90	85
Verbetering motorische vaardigheden jeugd en jongeren	84	85
Inzetten op groepen mensen die belemmeringen ervaren bij het (on)georganiseerde sporten en bewegen en beoefenen van culturele activiteiten	76	81
Stimuleren (talent)ontwikkeling jeugd en jongeren	75	75
Duurzaam versterken en innoveren van sport-, beweeg- en cultuuraanbieders/vrijwilligersorganisaties, waaronder vormgeven van een pedagogisch sportklimaat	66	72
Bereiken, toeleiden en begeleiden van personen die in armoede leven, zodat zij ondanks hun financiële situatie kunnen sporten/bewegen en meedoen aan culturele activiteiten	68	71
(Talent)ontwikkeling van kwetsbare, minder kansrijke jongeren die (een risico op) een verminderde actieve leefstijl hebben	64	67

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten) en 2019 (100% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Een leven lang inclusief sporten, bewegen en beoefenen van culturele activiteiten wordt door gemeenten veruit het belangrijkste gevonden wanneer aan hen wordt gevraagd op welke van de landelijke doelen zij zich richten. De top 3 is:

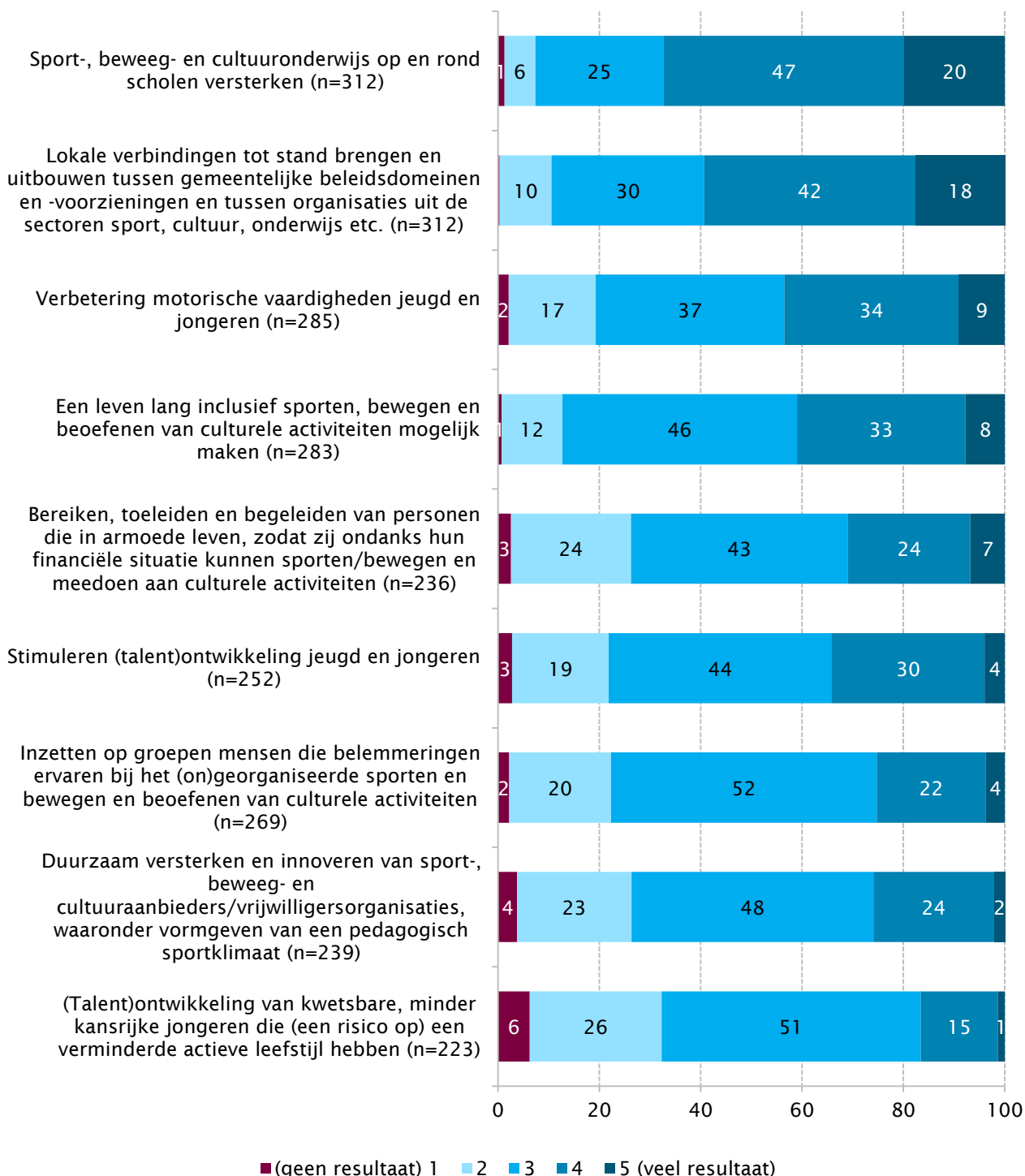
1. Een leven lang inclusief sporten, bewegen en beoefenen van culturele activiteiten mogelijk maken.
2. Lokale verbindingen tot stand brengen en uitbouwen.
3. Sport-, beweeg- en cultuuronderwijs op en rond scholen versterken.

Deze top 3 was in 2019 hetzelfde als in 2020.

Gemeenten zien de meeste resultaten op de doelen 'Sport-, beweeg- en cultuuronderwijs op en rond scholen' en 'Lokale verbindingen tot stand brengen en uitbouwen'. Ze zien het minst resultaat op het doel '(talent)ontwikkeling van kwetsbare jongeren met (een risico op) een inactieve leefstijl' (zie figuur 7.1). Vergeleken met 2019 zien gemeenten iets meer resultaat op de doelen 'lokale verbindingen tot stand brengen en uitbouwen' en 'bereiken, toeleiden en begeleiden van personen in armoede' en iets minder

resultaat op de doelen ‘een leven lang inclusief sporten’ en ‘(talent)ontwikkeling van kwetsbare jongeren met (een risico op) een inactieve leefstijl’.

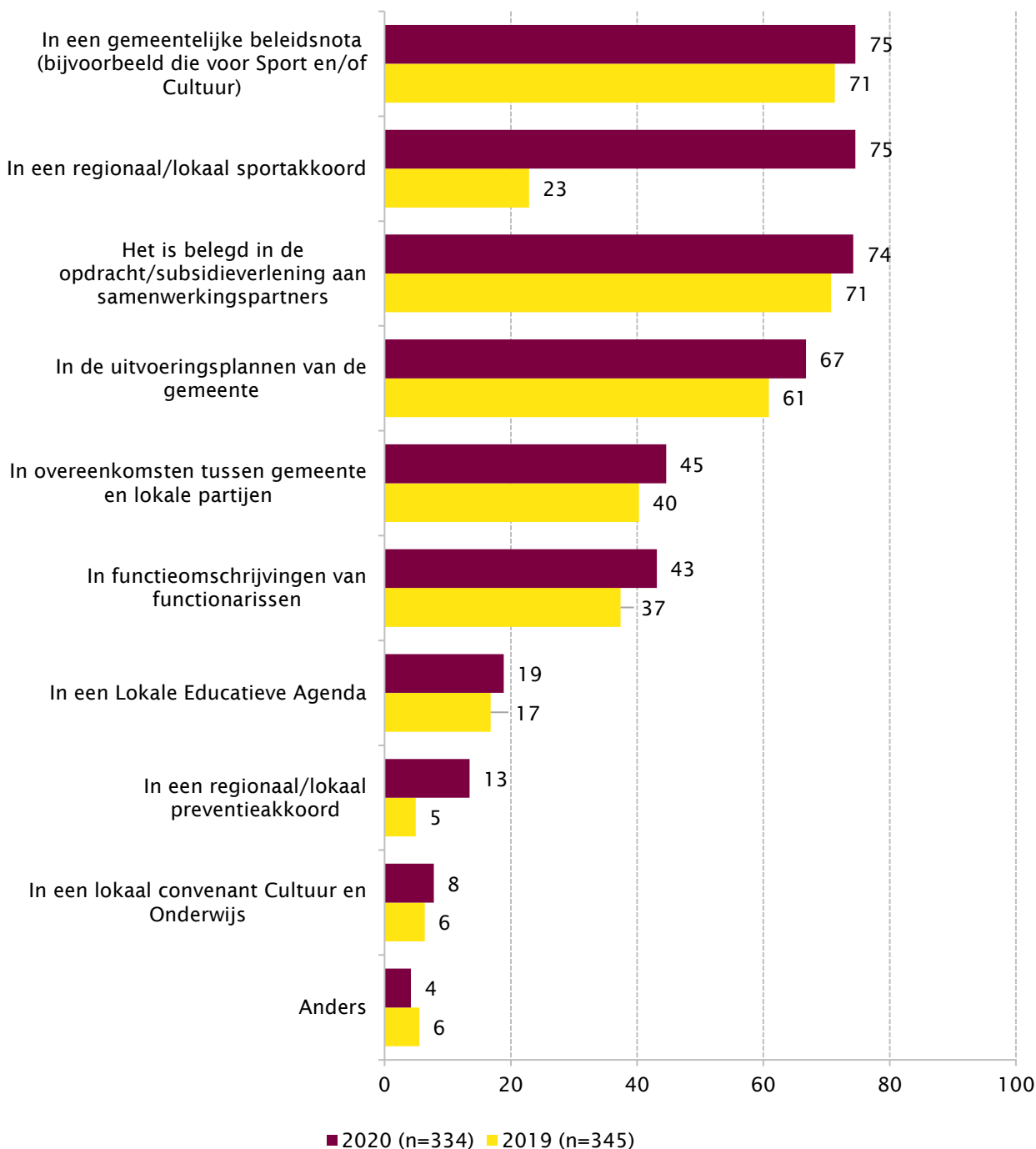
Figuur 7.1 Resultaat op de landelijke doelstellingen BRC in 2020 volgens gemeenten (in procenten, gemeenten die deze doelen nastreven)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Borging van de landelijke doelstellingen vindt met name plaats in een gemeentelijke beleidsnota (bijvoorbeeld die voor Sport en/of Cultuur) en/of in een regionaal of lokaal sportakkoord (zie figuur 7.2). In de figuur is duidelijk te zien dat er wat meer aandacht is voor borging ten opzichte van 2019, aangezien elke manier van borging vaker wordt genoemd. Het borgen in het regionaal of lokaal sportakkoord laat een grote stijging zien ten opzichte van 2019, wat een logisch gevolg is van de groei van het aantal lokale akkoorden in 2020. De borging in lokale en regionale preventieakkoorden is ook meer dan verdubbeld, maar daar is de grootste stijging te verwachten in de komende jaren.

Figuur 7.2 Manieren van borgen van doelstellingen BRC door gemeenten in 2019 (n=345) en 2020 (in procenten, n=334)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten) en 2019 (100% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

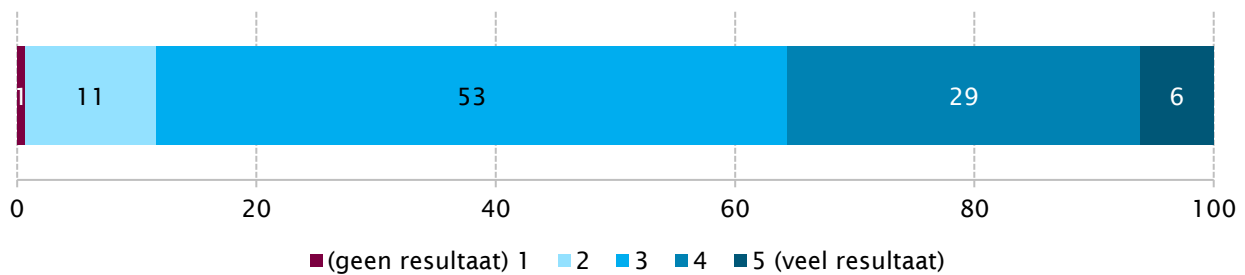
7.2 Lokale doelen

Naast de landelijke doelen heeft 21 procent van de gemeenten (70) aanvullend lokale doelen opgesteld (ten opzichte van 71% die dat niet heeft gedaan en 8% die dit niet weet). Dit zijn vooral doelstellingen op het gebied van sport en bewegen (64%), maar ook doelstellingen op het gebied van kunst en cultuur (27%) en op andere gebieden (64%) worden genoemd. Andere doelen hebben vooral betrekking op gezondheid van inwoners van de gemeente. Dit beeld is vergelijkbaar met dat van 2019.

Aan de gemeenten die lokale doelstellingen formuleren is gevraagd welke doelen dit zijn. Daarop worden veel verschillende doelstellingen genoemd. Vaak genoemde thema's zijn het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl (in gemeentelijk beleid, in bepaalde sectoren, voor specifieke groepen), aanvullende doelen op een leven lang sporten en bewegen, een bijdrage leveren aan het sociaal domein, het versterken of vitaler worden van sportverenigingen en kwetsbare doelgroepen integreren in sport en cultuur.

Gemeenten zijn ook gevraagd wat het behaalde resultaat is op de door henzelf geformuleerde lokale doelen. In figuur 7.3 is een gemiddelde voor al deze lokale doelen weergegeven. Wanneer we dit vergelijken met de resultaten die gemeenten zien op de landelijke doelen (zie figuur 7.1), zien we dat op de lokale doelen vaker een gemiddeld resultaat wordt gehaald.

Figuur 7.3 Resultaat op de lokale doelen BRC in 2020 volgens gemeenten (in procenten, n=146 genoemde lokale doelen*)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

* Gemeenten mochten minimaal 1 en maximaal 3 lokale doelen benoemen. De 70 gemeenten hebben gezamenlijk 146 doelen benoemd.

7.3 Deelnemers

Het aantal unieke deelnemers¹⁴ dat bereikt wordt met de inzet van de functionarissen is lastig te meten. Toch wordt dit wel vaak als maat gezien voor hoe succesvol een functionaris is. 60 van de ondervraagde gemeenten geven aan het aantal unieke deelnemers niet te weten of hebben een ongeldige waarde ingevoerd¹⁵. Binnen gemeenten is meestal nog geen sluitende registratie van unieke deelnemers aan de activiteiten van de functionarissen. De antwoorden komen dan ook neer op een grove schatting.

¹⁴ Unieke deelnemers zijn unieke personen. Als één persoon aan meerdere activiteiten/lessen mee doet, wordt deze unieke persoon maar eenmaal gerekend.

¹⁵ De zestien gemeenten die 0 hebben ingevuld worden meegerekend tot de gemeenten die het aantal unieke deelnemers niet weet of bijhoudt.

277 van de in totaal 337 gemeenten hebben een schatting gegeven van het aantal unieke deelnemers dat de functionarissen in 2020 direct hebben bereikt. Het gaat hierbij om mensen die aanwezig waren bij de activiteiten die door de functionarissen zijn geïnitieerd of gegeven. Op basis van een optelsom lijken in totaal ruim 1,4 miljoen unieke deelnemers bereikt te zijn in de 277 gemeenten die deze vraag met een geldige waarde beantwoord hebben. Het gemiddeld aantal unieke deelnemers per gemeente bedraagt 5.212 met een minimum van 30 en een maximum van 85.893. Het gemiddeld aantal deelnemers per fte bedraagt 593. Gevraagd waar deze unieke deelnemers met name vandaan komen, antwoorden de gemeenten dat het met name gaat om 0-18-jarigen die via het onderwijs of de sportvereniging worden bereikt. Daarnaast worden ouderen en kwetsbare groepen zoals mensen met een beperking ook relatief vaak genoemd. Dit komt overeen met de gegevens over de inzet op doelgroepen in hoofdstuk 4.

Vergeleken met 2019 zijn in 2020 de aantallen genoemde unieke deelnemers wat lager (6.197 om 5.212 deelnemers per gemeente, 700 om 593 deelnemers per fte). Een reden hiervoor kan zijn dat door de coronamaatregelen minder activiteiten hebben kunnen plaatsvinden. Dit is iets wat meermaals door gemeenten werd aangegeven.

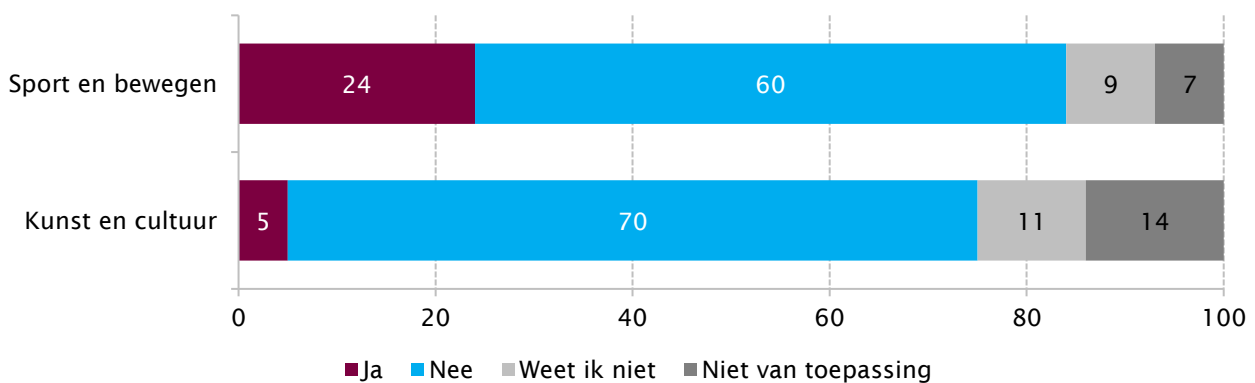
8 Btw-compensatie

Kenmerkend voor de BRC is dat functionarissen bij één (formele) werkgever in dienst zijn, maar dat ze bij meerdere (materiële) werkgevers werkzaam kunnen zijn. Daarom is binnen deze regeling sprake van uitleen van personeel. In sommige gevallen moet daarbij btw worden betaald. Per situatie en per belastingregio moet worden bekeken of er sprake is van btw-plicht. Voor functionarissen werkzaam in de hoofdsector sport en bewegen geldt dat gemeenten sinds 2019 voor hen de betaalde btw kunnen terugvorderen door middel van de Regeling Specifieke Uitkering Sport (SPUK). Daarnaast kunnen gemeenten sinds 2003 door middel van het btw-compensatiefonds de betaalde btw terugvorderen, en kan dat gebruikt worden voor functionarissen werkzaam in de hoofdsector kunst en cultuur.

In figuur 8.1 is te zien dat 24 procent (n=80) van de gemeenten die functionarissen vanuit sport en bewegen inzetten in 2019 btw heeft betaald in het kader van de Brede Regeling Combinatiefuncties. In totaal is door deze gemeenten 3,5 miljoen euro aan btw betaald. Dit aantal gemeenten klopt exact met het aandeel dat vorig jaar verwachtte dit te gaan doen. Ook voor volgende jaren verwacht zo'n aandeel (23%) dat te zullen gaan doen (figuur 8.2).

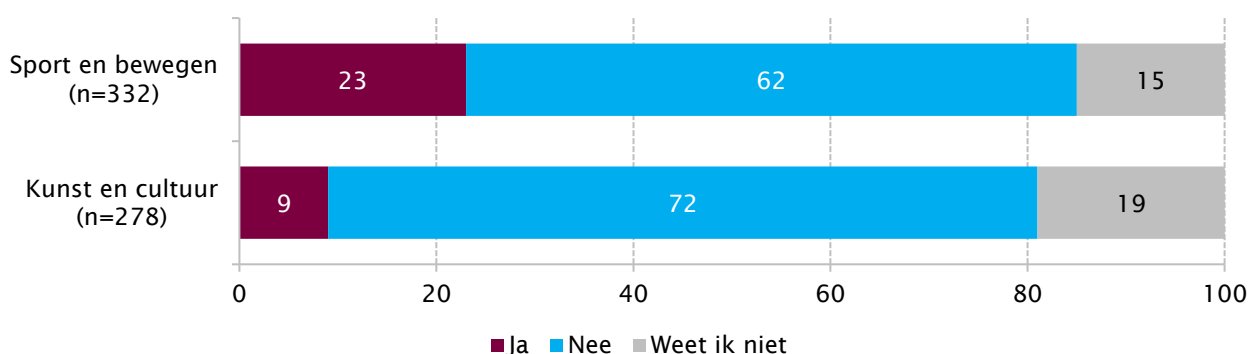
Van de gemeenten die functionarissen vanuit de sector kunst en cultuur inzetten, heeft 5 procent (n=18) in 2019 btw afgedragen (figuur 8.1). In totaal is door deze gemeenten bijna 170 duizend euro aan btw betaald. Dit aantal gemeenten is minder dan het aandeel dat dat vorig jaar zei te verwachten te gaan doen, namelijk 11 procent. Voor 2020/2021 verwacht 9 procent van de gemeenten dat te zullen gaan doen (figuur 8.2).

Figuur 8.1 Btw-aфdracht voor de BRC-regeling in 2019 voor de sectoren sport en bewegen en kunst en cultuur (n=334; in procenten)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Figuur 8.2 Verwachtte btw-afdracht voor de BRC-regeling in 2020 en/of 2021 voor de sectoren sport en bewegen (n=332) en kunst en cultuur (n=278; in procenten)

Bron: BRC Monitor 2020 (96% populatie deelnemende gemeenten), Mulier Instituut

Van de gemeenten die in 2019 btw betaalden voor functionarissen die werkten voor de sector sport en bewegen (n=80), heeft (of gaat dit nog doen) 36 procent dit bedrag gedeclareerd via de SPUK, 40 procent via het btw-compensatiefonds en 9 procent deels via de SPUK en deels via het btw-compensatiefonds. Dat klopt niet met de verwachtingen die vorig jaar zijn geuit: toen verwachtte 68 procent van de gemeenten de betaalde btw te gaan declareren via de SPUK. Voor 2020/2021 verwacht een iets groter aandeel de SPUK te gaan gebruiken: 40 procent verwacht het bedrag te declareren via de SPUK, 35 procent via het btw-compensatiefonds en 10 procent deels via de SPUK en deels via het btw-compensatiefonds.

Van de gemeenten die in 2019 btw betaalden voor functionarissen die werkten voor de sector kunst en cultuur (n=18), heeft 56 procent dit bedrag gedeclareerd via het btw-compensatiefonds (of gaat dit nog doen).

Bijlage 1: Werkwijze

Het onderzoek is bedoeld om te volgen hoe de beschikbare middelen worden ingezet en wat de resultaten daarvan zijn. Het wordt vanaf 2019 uitgevoerd door het Mulier Instituut, met medewerking van Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) en met subsidie van het ministerie van VWS. De vorige twee regelingen (Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur en Brede Impuls Combinatiefuncties) zijn gemonitord door BMC Onderzoek. Omdat de landelijke regeling in de loop der jaren is veranderd, is het huidige onderzoek anders opgezet waardoor vergelijking met voorgaande regelingen meestal niet mogelijk is. Vanaf 2019 wordt de BRC op eenzelfde manier gemonitord, waardoor vergelijking met 2019 wel mogelijk is en een nieuw trendbeeld ontstaat.

De vragenlijst is ingevuld in een online omgeving door alle deelnemende gemeenten en wordt ingezet ten behoeve van lerend beleid. De contactpersonen voor de BRC zijn hiervoor aangeschreven, wat in de meeste gevallen de beleidsmedewerker sport betrof van de betreffende gemeente. Door het invullen van de vragenlijst hebben de deelnemende gemeenten informatie gegeven over de voortgang en inzet van de combinatiefuncties. De vragen gaan over de totale inzet van functies in het kader van de BRC, voor sport én cultuur. Waar van belang is onderscheid gemaakt tussen de sector sport en de sector cultuur. Bij een aantal vragen is specifiek gevraagd om de peildatum van 1 september 2020 aan te houden. Bij vragen waar dit het geval was, wordt dat in dit rapport vermeld.

Naast deze algemene rapportage worden de gegevens die zijn verkregen uit de vragenlijst beschikbaar gesteld aan betrokkenen en gepubliceerd op de volgende drie manieren:

- Dashboard: een aantal gegevens wordt gepubliceerd op de openbare website www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/sport-en-cultuur. Hierbij gaat het om informatie over het aantal formatieplaatsen, de verdeling over sectoren, de verdeling over functieniveaus, of de functionarissen werken als zzp'er of in loondienst, wie de cofinanciering levert en welke doelen en doelgroepen worden nagestreefd. Alle overige antwoorden zullen niet op gemeentenniveau openbaar worden gemaakt.
- Vergelijken van eigen gemeente met andere gemeenten: achteraf kan iedereen die de vragenlijst heeft ingevuld de antwoorden van zijn/haar gemeente vergelijken met die van vergelijkbare gemeenten of het totaal voor Nederland. Dit kan in de digitale omgeving waar ook de vragenlijst is ingevuld (achter een inlog).
- Rapport op maat: in dezelfde digitale omgeving als waar de vragenlijst is ingevuld (achter een inlog) kan ook een rapport worden gedownload waarin de resultaten voor de eigen gemeente beschreven staan. Deze gegevens zijn in het rapport op maat afgezet tegen gemiddelden van vergelijkbare gemeenten of het totaal voor Nederland.

Mulier Instituut | Sportonderzoek voor beleid en samenleving
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl